

Urząd Statystyczny
w Kielcach

MIĘDZYNARODOWY
BOK STATYSTYKI

*Informacje
i opracowania statystyczne*

ROLNICTWO

w województwie
świętokrzyskim
w latach 2011 i 2012

Kielce, czerwiec 2013

Urząd Statystyczny
w Kielcach

STATISTICS2013.ORG
MIĘDZYNARODOWY
ROK STATYSTYKI

*Informacje
i opracowania statystyczne*

ROLNICTWO

w województwie
świętokrzyskim
w latach 2011 i 2012

Kielce, czerwiec 2013

Zespół redakcyjny:

Przewodniczący	Agnieszka Piotrowska-Piątek
Redaktor główny	Beata Bielewicz-Kosińska
Członkowie	Teresa Wójcik, Agata Prokopowicz, Anna Rudnicka, Ewa Tomczyk, Małgorzata Sobieraj, Olga Szymocha, Anna Drecka, Mateusz Orzechowski
Sekretarz	Bożena Molus

Opracowanie merytoryczne publikacji:
Rafał Młynik, Dominik Górski – Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych

Skład komputerowy, grafika:
Ireneusz Rusak - Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych

Projekt okładki:
Aneta Łyżwa – Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych

ISBN 978-83-89612-55-7

Publikacja dostępna w Internecie **<http://www.stat.gov.pl/kielce>**

PRZEDMOWA

Publikacja „Rolnictwo w województwie świętokrzyskim w latach 2011 i 2012” jest kolejną edycją opracowania z zakresu statystyki rolnictwa, przedstawiającą podstawowe informacje o wybranych warunkach produkcyjno-ekonomicznych oraz o wynikach produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Opracowanie zawiera charakterystykę użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, dane wynikowe badań przeprowadzonych w 2012 r. z zakresu: pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych oraz skupu produktów rolnych.

Publikacja składa się z uwag metodycznych, analitycznych oraz części tabelarycznej. W uwagach metodycznych przedstawiono podstawowe pojęcia obowiązujące w statystyce rolniczej oraz zasady grupowania danych.

Przekazując do rąk Państwa niniejszą publikację, mam nadzieję, że informacje w niej ujęte będą pomocne przy analizie aktualnego stanu rolnictwa w regionie.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Kielcach

dr Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, czerwiec 2013 r.

PREFACE

Publication „Agriculture in Świętokrzyskie voivodship in the years 2011 and 2012” is the next edition of elaboration concerning agriculture statistics presenting basic information about selected production-economic conditions as well as results of crop and animal production.

The elaboration comprises characteristics of land use, sown area, results of surveys conducted in 2012 within the scope of: livestock, production of main agricultural and horticultural crops as well as procurement of agricultural products.

Publication consists of methodological and analytical notes as well as tabular part. In the methodological notes basic concepts applicable in agricultural statistics and rules of presenting data were discussed.

Presenting You this publication, I hope, that the information included will be helpful in analysis of actual state of the agriculture in the region.

*Director
of the Statistical Office in Kielce*
Agnieszka Piotrowska-Piątek, PhD

Kielce, June 2013

SPIS TREŚCI

	Str.
Przedmowa	3
Uwagi metodyczne	11
Uwagi analityczne	19
Dział I. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów	19
1.1. Użytkowanie gruntów	19
1.2. Powierzchnia zasiewów	23
Dział II. Produkcja roślinna	26
2.1. Warunki produkcyjne	26
2.1.1. Warunki agrometeorologiczne.....	26
2.1.2. Nawożenie mineralne	28
2.2. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych	31
2.2.1. Zboża	31
2.2.2. Strączkowe jadalne.....	36
2.2.3. Rośliny oleiste	37
2.2.4. Ziemiaki	38
2.2.5. Buraki cukrowe	38
2.2.6. Uprawy pastewne	39
2.3. Produkcja ogrodnicza	44
2.3.1. Warzywa gruntowe	44
2.3.2. Sadownictwo	46
2.3.2.1. Owoce z drzew	46
2.3.2.2. Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodo- wych	47
Dział III. Produkcja zwierzęca	50
3.1. Bydło	50
3.2. Trzoda chlewna	51
3.3. Owce	53
3.4. Konie	54
3.5. Kozy	54
3.6. Drób	54
Dział IV. Skup i ceny produktów rolnych	56
4.1. Produkty roślinne	56
4.2. Produkty pochodzenia zwierzęcego	59
4.3. Ceny targowiskowe	60

TABLICE	Str.
1. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według rodzaju użytków rolnych i użytkowników	62
2. Powierzchnia zasiewów wg grup ziemiopłodów	63
3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w latach gospodarczych	64
4. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych według form własności	65
5. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych	66
6. Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych	70
7. Produkcja warzyw gruntowych	71
8. Produkcja owoców z drzew owocowych	72
9. Produkcja owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	73
10. Zwierzęta gospodarskie według użytkowników	74
11. Skup ważniejszych produktów rolnych	76
12. Ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	78
13. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskane przez rolników na targowiskach	80

WYKRESY

1. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych (2011 i 2012).....	19
2. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych (2011 i 2012)	21
3. Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych (2011 i 2012)	22
4. Struktura powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (2011 i 2012)	23
5. Struktura powierzchni zasiewów według ziemiopłodów (2011 i 2012)	24
6. Średnie miesięczne temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w 2012 r.	28
7. Zużycie nawozów mineralnych, wapniowych i wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze (2010/11 i 2011/12).....	30
8. Zmiany powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (2011 i 2012)	33

WYKRESY (cd.)	Str.
9. Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych (2011 i 2012)	42
10. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych (2011 i 2012) .	44
11. Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych (2011 i 2012)	46
12. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2011 i 2012)	48
13. Udział bydła według grup wiekowo-użytkowych w pogłowie ogółem (2011 i 2012)	50
14. Udział trzody chlewnej według grup produkcyjno-użytkowych w pogłowie ogółem (2011 i 2012)	52
15. Zmiany cen skupu głównych produktów pochodzenia roślinnego w 2012 r.	57
16. Struktura skupu żywca rzeźnego (2011 i 2012)	59
17. Zmiany cen skupu głównych produktów pochodzenia zwierzęcego w 2012 r.	60
18. Zmiany cen targowiskowych głównych produktów rolnych w 2012 r.	61

CONTENTS

	<i>Page</i>
<i>Preface</i>	3
<i>Methodological notes</i>	11
<i>Analytical notes</i>	19
Chapter I. Land use and sown area	19
1.1. Land use	19
1.2. Sown area.....	23
Chapter II. Crop output	26
2.1. Production conditions	26
2.1.1. Agrometeorological conditions	26
2.1.2. Mineral fertilization	28
2.2. Production of main crops	31
2.2.1. Cereal	31
2.2.2. Edible pulses.....	36
2.2.3. Oil-bearing plants	37
2.2.4. Potatoes	38
2.2.5. Sugar beets	38
2.2.6. Feed plants	39
2.3. Gardening	44
2.3.1. Ground vegetables	44
2.3.2. Fruit farming	46
2.3.2.1. Fruit from trees	46
2.3.2.2. Fruit from fruit-bearing bushes and berry plantations	47
Chapter III. Livestock	50
3.1. Cattle	50
3.2. Pigs	51
3.3. Sheep	53
3.4. Horses	54
3.5. Goats	54
3.6. Poultry	54
Chapter IV. Procurement and proces of agricultural products	56
4.1. Crop products	56
4.2. Animal products	59
4.3. Marketplace prices	60

TABLES	<i>Page</i>
1. <i>Land use in agricultural holdings by type of agricultural land and by type of land users</i>	62
2. <i>Sown area of crop groups</i>	63
3. <i>Consumption of mineral and lime fertilizers in farming years</i>	64
4. <i>Consumption of mineral and lime fertilizers by ownership form</i>	65
5. <i>Production of main crops</i>	66
6. <i>Sown area, yields and production from permanent meadows</i>	70
7. <i>Production of ground vegetables</i>	71
8. <i>Production of fruit from fruit trees</i>	72
9. <i>Production of fruit from fruit-bearing bushes and berry plantations</i>	73
10. <i>Livestock by users</i>	74
11. <i>Procurement of major agricultural products</i>	76
12. <i>Procurement prices of major agricultural products</i>	78
13. <i>Average prices of major agricultural products received by farmers on market places</i>	80

CHARTS

1. <i>Structure of land use in agricultural holding (2011 and 2012)</i>	19
2. <i>Structure of area of agricultural land (2011 and 2012)</i>	21
3. <i>Structure of agricultural holding by area groups of agricultural land (2011 and 2012)</i>	22
4. <i>Structure of sown area of basic cereals with cereal mixed (2011 and 2012)</i>	23
5. <i>Structure sown area by crops (2011 and 2012)</i>	24
6. <i>Average monthly air temperatures and atmospheric precipitation in 2012</i>	28
7. <i>Consumption of mineral, lime and lime-magnesium fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in good agricultural condition (2010/11 and 2011/12)</i>	30
8. <i>Changes of sown area of basic cereals with cereal mixed (2011 and 2012)</i>	33
9. <i>Share of production of different gleanings in total production of hay from permanent meadows (2011 and 2012)</i>	42
10. <i>Structure of cultivated area of field vegetables (2011 and 2012)</i>	44

<i>CHARTS (cont.)</i>	<i>Page</i>
11. <i>Structure of tree fruit production (2011 and 2012)</i>	46
12. <i>Structure of production of berry fruit (2011 and 2012)</i>	48
13. <i>Share of cattle by age-usage groups in total livestock (2011 and 2012)</i>	50
14. <i>Share pigs by categories in total livestock (2011 and 2012)</i>	52
15. <i>Changes in procurement prices of main crop products in 2012</i>	57
16. <i>Structure of procurement of animals for slaughter (2011 and 2012)</i>	59
17. <i>Changes in procurement prices of main animal products in 2012</i>	60
18. <i>Changes prices of main agricultural products in market places in 2012</i>	61

UWAGI METODYCZNE

I. ŹRÓDŁA DANYCH

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów i pogłowia zwierząt gospodarskich oraz badania metod produkcji rolnej (kwestionariusz z R-CzSR) przeprowadzonego metodą wywiadów w czerwcu 2012 r. w gospodarstwach indywidualnych,
- wynikowego szacunku produkcji roślinnej,
- uogólnionych wyników reprezentacyjnych badań pogłowia bydła, owiec, drobiu oraz trzody chlewnej w gospodarstwach indywidualnych,
- sprawozdań statystycznych z zakresu użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach z udziałem sektora prywatnego i państwowego,
- szacunków i ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nieobjętych sprawozdawczością,
- sprawozdań statystycznych z zakresu skupu produktów rolnych od gospodarstw państwowych i od sektora prywatnego,
- sprawozdań statystycznych o zużyciu i zapasach nawozów sztucznych.

II. WAŻNIEJSZE DEFINICJE I POJĘCIA

Za **gospodarstwo rolne** uważa się grunty orne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Za **gospodarstwo indywidualne** uważa się gospodarstwo rolne o powierzchni użytków rolnych od 0,10 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej lub grupy osób

oraz gospodarstwo rolne osoby nieposiadającej użytków rolnych lub posiadającej użytki o powierzchni mniejszej niż 0,10 ha, która ma co najmniej: 1 sztukę bydła lub (i) 5 sztuk trzody chlewnej albo 1 lochę lub (i) 3 sztuki owiec bądź kóz lub (i) 1 konia lub (i) 30 sztuk drobiu lub (i) 1 strusia lub (i) 5 sztuk samic zwierząt futerkowych (w tym królików) lub (i) 3 sztuki pozostałych zwierząt utrzymywanych na rzeź lub (i) 1 pień pszczeli.

Za **użytkownika gospodarstwa indywidualnego** uważa się osobę fizyczną lub grupę osób, które faktycznie użytkują grunty, niezależnie od tego, czy są właścicielami, dzierżawcami, czy użytkują je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty te są zlokalizowane w jednej, czy kilku gminach.

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 12 marca 2007 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2010 r., nr 39, poz. 211), na które składają się: łąki trwałe, pastwiska trwałe, uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki), ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację), zasiewy, grunty ugorowane,
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nie użytkowane i nie utrzymywane w dobrej kulturze rolnej),

Powierzchnia łąk trwałych to grunty pokryte trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymy-

wane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to grunty pokryte trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połnin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia sadów to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni upraw truskawek i poziomek.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu zarówno grunty uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych nale-

ży zaliczyć także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek drzew ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko-rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (nie zalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko-rosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Powierzchnia pozostałych gruntów to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe, itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nie użytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, super-marketu.

Powierzchnia zasiewów

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy **zbóż podstawowych** zalicza się powierzchnię uprawy następujących zbóż (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa,

pszenżyta) z podziałem na formy jare i ozime przeznaczone do zbioru ziarna.

Do grupy **przemysłowych** zaliczono powierzchnie buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym) i konopi oraz tytoniu. Nie zalicza się tu maku, słonecznika, chmielu, ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych. Uprawy te w niniejszej publikacji zaliczono do grupy „pozostałe uprawy”.

Do grupy **pastewnych** zaliczono uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno, kukurydzy na zielonkę, motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw.

Grupa **pozostałe** obejmuje dane o powierzchni warzyw, truskawek, wysadków roślin okopowych, łubinu gorzkiego, roślin ozdobnych oraz pozostałych przemysłowych, tj. maku, słonecznika, chmielu, ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, a także szklarni i tuneli foliowych oraz ogrodów przydomowych.

Nawozy są to produkty dostarczające roślinom składników pokarmowych i poprawiające żyzność gleb. Wyróżnia się:

- **nawozy mineralne** uzyskiwane w drodze procesów chemicznych lub przerobu surowców mineralnych, w tym nawozy wapniowe i wapniowo-magnezowe,
- **nawozy organiczne**, czyli substancje organiczne pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego,
- **nawozy organiczno-mineralne**, tj. mieszaniny nawozów mineralnych i organicznych.

Czysty składnik jest to zawartość czystego składnika wyrażona w kg N – azotu, P₂O₅ – fosforu, K₂O – potasu.

Produkcja rolnicza

W publikacji, oprócz danych o produkcji poszczególnych upraw, podano wielkości dotyczące określonych grup, np.:

- zboża, które obejmują zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe,
- oleiste – obejmują: rzepak i rzepik oraz inne oleiste (mak, słonecznik, soję i pozostałe),
- strączkowe jadalne – obejmują: groch, fasolę, bób i inne.

W szacunkach Głównego Urzędu Statystycznego obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano zarówno wysokie, jak i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (gradobicia, powodzie itp.).

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględniono ziarno tzw. półsuche, tj. zawierające 15,1% - 16,0% wody.

Plony rzepaku i rzepiku przyjęto według standardowej (13,0%) wilgotności nasion.

W rolnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu (tzw. plon netto) zebranych z jednostki powierzchni (ha).

W ogrodnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się – dla warzyw, owoców z drzew i owoców jagodowych – ilość jednostek wagowych (dt) poszczególnych gatunków zebranych z jednostki powierzchni (ha).

Ogólna **powierzchnia paszowa** obejmuje łąki, pastwiska oraz powierzchnię polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę. Powierzchnia polowych upraw pastewnych na paszę jest sumą powierzchni roślin okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę, strączkowych pastewnych i motylkowych na zielonkę, do których – oprócz koniczyny, lucerny i seradeli – zaliczono także trawy oraz inne pastewne drobnonasienne.

Do przeliczenia produkcji zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Do przeliczenia produkcji ogrodniczej przyjęto: w sektorze publicznym – ogólną powierzchnię uprawy oraz zbiory warzyw gruntowych, truskawek, drzew i krzewów owocowych ze sprawozdań R-08, w gospodarstwach indywidualnych – ogólną powierzchnię uprawy warzyw gruntowych, truskawek i sadów według uogólnionych danych reprezentacyjnego badania użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich przeprowadzonego w czerwcu 2012 r., natomiast powierzchnię poszczególnych gatunków warzyw oraz drzew i krzewów owocowych według szacunku rzeczoznawców ogrodniczych.

Produkcję ziemniaków, warzyw i truskawek ujęto łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych i działkach pracowniczych.

Zwierzęta gospodarskie

Każdorazowemu spisowi podlegają zwierzęta, znajdujące się w gospodarstwie, zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak i zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie.

Informacje o pogłowie bydła i owiec zawarte w niniejszej publikacji dotyczą stanu w grudniu, owiec i drobiu – w czerwcu, natomiast dane o pogłowie trzody chlewnej dotyczą stanu liczebności w końcu listopada.

Skup i ceny produktów rolnych

Dane dotyczące skupu i cen produktów rolnych opracowano na podstawie: miesięcznych meldunków i półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych oraz sprawozdań ankietarów Urzędu Statystycznego w Kielcach o poziomach cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Badaniem miesięcznym i półrocznym objęte są osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (w tym spółki cywilne i jawne). Osoby fizyczne sporządzające sprawozdanie półroczne w przypadku, gdy wartość skupu produktów rolnych w okresie półrocza przekracza 10 tys. zł. Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o cenach skupu dotyczą przeciętnych rocznych lub miesięcznych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

Ceny targowiskowe są to przeciętne ceny miesięczne obliczone jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne oblicza się jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

III. WAŻNIEJSZE GRUPOWANIA I ZAKRES PUBLIKOWANYCH DANYCH

W publikacji uwzględniono podział na sektor prywatny oraz publiczny.

W sektorze prywatnym podstawowymi formami są: własność prywatna krajowa (m.in. gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana (spółki z przewagą mienia prywatnego).

Do sektora publicznego zaliczono: gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową (gminy) oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszana (z przewagą mienia publicznego).

W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

UWAGI ANALITYCZNE

DZIAŁ I

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

1.1. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

W ogólnej powierzchni województwa świętokrzyskiego wynoszącej 1171,1 tys. ha, w posiadaniu gospodarstw rolnych w 2012 r. znajdowało się 591,4 tys. ha, tj. 50,5% powierzchni województwa. Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych w porównaniu z danymi z 2011 r. była mniejsza o 33,4 tys. ha, tj. o 5,3%. Z ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w użytkowaniu jednostek sektora prywatnego znajdowało się 589,7 tys. ha (99,7% gruntów), w tym w użytkowaniu gospodarstw indywidualnych – 586,2 tys. ha (99,1% powierzchni gruntów ogółem). Jednostki sektora publicznego użytkowały 1,6 tys. ha, tj. 0,3% powierzchni gruntów ogółem.

Wykres 1. **Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych**

Użytki rolne zajmowały 502,6 tys. ha, (42,9% powierzchni województwa) i w porównaniu z 2011 r. zmniejszyły się o 32,2 tys. ha (o 6,0%). Sektor prywatny posiadał w użytkowaniu 501,0 tys. ha użytków rolnych, co stanowiło 99,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych w województwie. Gospodarstwa indywidualne użytkowały 497,9 tys. ha użytków rolnych, tj. 99,1% powierzchni użytków rolnych województwa. Powierzchnia gospodarstw rolnych sektora publicznego obejmowała 1,6 tys. ha użytków rolnych zajmując 0,3% ogólnej powierzchni użytków rolnych województwa.

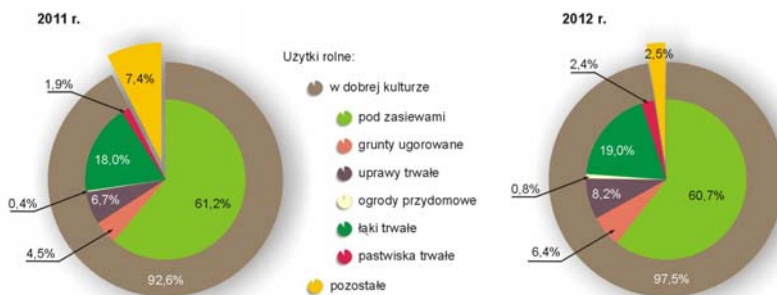
W 2012 r. powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze zajmowała 489,9 tys. ha i jej udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 97,5%. W porównaniu z rokiem 2011 odsetek ten był większy o 4,9 p. proc. Zmniejszył się tym samym – w ogólnej powierzchni użytków rolnych, udział powierzchni użytków rolnych pozostałych (czyli użytków rolnych nie użytkowanych i nie utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej) z 7,4% w 2011 r. do 2,5% w 2012 r.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych:

Wyszczególnienie	2011		2012		
	ogółem		sektor prywatny		sektor publiczny
			razem	w tym	
				gospodarstwa indywidualne	
W hektarach					
Powierzchnia ogólna	624760	591367	589739	586246	1627
Użytki rolne	534823	502597	501034	497877	1563
w dobrej kulturze rolnej	495266	489880	488545	485428	1335
grunty orne	351388	337069	336118	333297	951
łąki trwałe	96004	95366	95148	94987	219
pastwiska trwałe	9916	12144	11989	11863	155
pozostałe	39557	12716	12489	12448	228
Lasy i grunty leśne	50965	53398	53378	53228	20
Pozostałe grunty	38972	35372	35328	35141	44

Powierzchnia pod zasiewami w 2012 r. wyniosła 304,9 tys. ha i była mniejsza o 6,9% w porównaniu z rokiem 2011 r. Udział powierzchni pod zasiewami w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 60,7%. W indywidualnych gospodarstwach rolnych ukształtowała się ona na poziomie 301,3 tys. ha i w porównaniu do 2011 r. zajmowała mniej o 22,6 tys. ha, tj. o 7,0%.

Wykres 2. **Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych**
Stan w czerwcu

W 2012 r. **powierzchnia gruntów ugorowanych** będących w dobrej kulturze rolnej wyniosła 32,2 tys. ha, tj. 6,4% użytków rolnych ogółem. Powierzchnia gruntów ugorowanych w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 32,0 tys. ha stanowiąc 6,4% użytków rolnych tych gospodarstw.

Uprawy trwałe utrzymywane zgodnie z normami w gospodarstwach rolnych zajmowały 41,2 tys. ha, stanowiąc 8,4% użytków rolnych w dobrej kulturze i 8,2% użytków rolnych ogółem.

Powierzchnia **trwałych użytków zielonych** wyniosła 107,5 tys. ha i stanowiła 21,9% użytków rolnych w dobrej kulturze i 21,4% użytków rolnych ogółem. W ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze 4,1 tys. ha (0,8%) zajmowały **ogrody przydomowe**.

W 2012 r. średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego wynosiła 6,06 ha i w porównaniu z 2011 r. zwiększyła się o 1,6 ha. Przeciętnie na jedno gospodarstwo przypadało 5,15 ha, tj. o 1,3 ha więcej niż w roku poprzednim.

Wykres 3. **Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych.** Stan w czerwcu

1.2. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim pod zasiewy przeznaczono 304,9 tys. ha, tj. 90,5% ogólnej powierzchni gruntów ornych. W porównaniu z rokiem 2011 powierzchnia zasiewów zmniejszyła się o 22,6 tys. ha (o 6,9%).

W ogólnej powierzchni zasiewów województwa udział sektora prywatnego wyniósł 99,7%. Dominujące w rolnictwie gospodarstwa indywidualne obejmowały 98,8% ogólnej powierzchni zasiewów województwa.

W strukturze zasiewów zboża ogółem (zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, gryka, proso i inne zbożowe oraz kukurydza na ziarno) zajmowały 229,7 tys. ha, tj. 75,3% zasiewów ogółem. W porównaniu z 2011 r. powierzchnia zbóż zmniejszyła się o 14,8 tys. ha (o 6,1%). W strukturze zasiewów zbóż ogółem zdecydowanie przeważały zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi – 97,1%.

Wykres 4. **Struktura powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Stan w czerwcu**

Powierzchnia uprawy pszenicy ogółem wyniosła 71,2 ha i była wyższa o 1,7 tys. ha, tj. o 2,4% niż w 2011 r. Przeważającą część uprawy zajmowała pszenica ozima (80,8%), natomiast pozostałą część – jara (19,2%). Powierzchnia zasiewów żyta wyniosła 19,8 tys. ha i była niższa o 1,7 tys. ha (o 7,9%) niż przed rokiem. Powierzchnia uprawy jęczmienia ogółem zajmowała 54,1 tys. ha

i w porównaniu z powierzchnią zasiewów w 2011 r. zwiększyła się o 1,8 tys. ha (o 3,4%). W strukturze zasiewów jęczmienia, 88,7% stanowił jęczmień jary, a ozimy 11,3%. Owies uprawiano na powierzchni 13,3 tys. ha o 2,9 tys. ha (o 17,8%) mniejszej niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy pszenżyta ogółem wyniosła 36,9 tys. ha i w odniesieniu do 2011 r. była mniejsza o 5,2 tys. ha (o 12,3%). Uprawa pszenżyta ozimego zajmowała 87,6%, a jarego – 12,4% ogólnej powierzchni uprawy pszenżyta. Powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych ogółem wyniosła 27,6 tys. ha i była mniejsza o 8,1 tys. ha, (o 22,7%) od powierzchni w 2011 r. W zasiewach mieszanek zbożowych 80,2% stanowiły mieszanki jare, a 19,8% - ozi-me.

Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych wyniosła 2,8 tys. ha i w porównaniu z 2011 r. zmniejszyła się o 1,6 tys. ha (o 36,5%).

Wykres 5. **Struktura powierzchni zasiewów według ziemiopłodów**
Stan w czerwcu

Powierzchnia uprawy ziemniaków (bez powierzchni w ogrodach przydomowych) wyniosła 19,1 tys. ha i stanowiła 6,3% ogólnej powierzchni zasiewów w województwie. W porównaniu z 2011 r. areał uprawy ziemniaków zmniejszył się o 1,8 tys. ha, tj. o 8,6%.

Rośliny przemysłowe uprawiano na 12,5 tys. ha, tj. na 4,1% powierzchni zasiewów województwa. W porównaniu z zasiewami w 2011 r. areał roślin przemysłowych był większy o 1,1 tys. ha (o 9,9%). Wśród upraw roślin przemysłowych przeważała uprawa rzepaku i rzepiku oraz buraka cukrowego. Powierzchnia zasiewów

rzepaku i rzepiku wyniosła 8,3 tys. ha i zwiększyła się o 3,0 tys. ha, tj. o 56,0% w porównaniu z rokiem 2011. Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 2,9 tys. ha i była mniejsza o 1,5 tys. ha (o 34,5%) od powierzchni w 2011 r.

Pod uprawę roślin pastewnych (łącznie z kukurydzą na ziarno oraz z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) przeznaczono 24,9 tys., czyli o 0,8 tys. ha (o 3,2%) mniej niż w roku 2011. Zajmowały one 8,2% ogólnej powierzchni zasianej, co oznacza wzrost o 0,4 p. proc. w stosunku do 2011 r. Rośliny strączkowe pastewne (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) uprawiane były na powierzchni 8,5 tys. ha, tj. o 1,1 tys. ha (o 15,2%) większej niż w roku 2011. Kukurydzę na zielonkę uprawiano na powierzchni 5,1 tys. ha, (o 13,1%) mniejszej niż w 2011 r.

W omawianym roku rośliny pozostałe uprawiano na powierzchni 16,0 tys. ha, co stanowiło 5,2% powierzchni zasiewów województwa. W odniesieniu do 2011 r. powierzchnia ta zmniejszyła się o 4,7 tys. ha, tj. o 22,8%. W grupie upraw tych roślin warzywa gruntowe zajmowały powierzchnię 9,4 tys. ha, truskawki – 3,4 tys. ha oraz 3,2 tys. ha uprawy pozostałe.

W strukturze powierzchni zasiewów w porównaniu z rokiem 2011 odnotowano wzrost udziału powierzchni upraw m.in. zbóż o 0,7 p. proc., roślin przemysłowych o 0,6 p. proc. oraz roślin pastewnych o 0,3 p. proc., obniżył się natomiast udział powierzchni upraw strączkowych jadalnych - o 0,4 p. proc. oraz nieznacznie ziemniaków - o 0,1 p. proc.

DZIAŁ II

PRODUKCJA ROŚLINNA

2.1. WARUNKI PRODUKCYJNE

2.1.1. Warunki agrometeorologiczne

Jesień 2011

Przygotowanie pól pod zasiewy jesienne było utrudnione ze względu na brak opadów deszczu, nie można było dokonać orok przedsięwziętych i siewów ozimin ze względu na zbyt przesuszoną glebę. W związku z tym siewy ozimin były opóźnione o około dwa tygodnie. Tam gdzie rolnicy dokonali siewów zbyt przesuszona gleba nie sprzyjała wschodom roślin, które w niektórych rejonach województwa były niewyrównane i zbyt wolne. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. W listopadzie warunki wilgotnościowe nie uległy znaczącej poprawie.

Zima-jesień 2012

W grudniu poprawie uległo uwilgotnienie gleby, a wysoka jak na te porę roku temperatura powietrza podtrzymywała wegetację. Długo utrzymująca się jesienna pogoda sprawiła, że rośliny zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku wyrosły, jednak w niektórych rejonach niezbyt dobrze się rozkrzewiły. Przebieg pogody w grudniu był niezbyt korzystny dla hartowania się roślin zbóż ozimych i rzepaku i ich przechodzenia w stan spoczynku zimowego. Zbyt wysokie temperatury w miesiącu grudniu dochodzące powyżej 10°C, zakłócały roślinom spoczynek zimowy, powodując w rejonach cieplejszych pobudzenie procesów życiowych ozimin, a zatem osłabienie upraw i zmniejszenie ich mrozoodporności. Przebieg pogody w styczniu i lutym również wpływał niekorzystnie na zimowanie roślin. W grudniu i w pierwszej połowie stycznia występowały duże wahania temperatur, które powodowały procesy zamarzania i rozmrażania

wierzchniej warstwy gleby, a tym samym wpływały na osłabienie systemu korzeniowego ozimin. Znaczny spadek temperatur w końcu stycznia i na początku lutego (nawet do minus 25°C), przy niedostatecznej pokrywie śnieżnej lub regionalnie jej braku, spowodowały znaczne straty w uprawach ozimin. Dodatkowo występujące w styczniu i lutym silne, wysuszające wiatry podczas bardzo mroźnych dni i nocy powodowały wysmalanie roślin. Przebieg pogody w marcu m.in. (duże wahania temperatur) w dalszym ciągu wpływał niekorzystnie na wegetację roślin i powodował dalsze straty w oziminach. Na plantacjach wystąpiły puste place po wypadnięciu roślin, część plantacji została zaorana, a na części rolnicy dokonali przesiewów zbożami jarymi. Pogoda w kwietniu była zróżnicowana - w pierwszej dekadzie miesiąca było chłodno i brak opadów deszczu, co nie sprzyjało wegetacji roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca było ciepło, co sprzyjało pracom polowym (sadzeniu ziemniaków, dalszym siewom zbóż jarych). W trzeciej dekadzie miesiąca rozpoczęło się kwitnienie drzew owocowych. Warunki agrometeorologiczne w maju były zróżnicowane. W pierwszej dekadzie miesiąca było bardzo ciepło (z temperaturą w pierwszych dniach nawet do 30°C) i z opadami deszczu, co sprzyjało pracom polowym oraz przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie wystąpiło ochłodzenie i brak opadów deszczu, co zahamowało wzrost roślin. W niektórych rejonach województwa wystąpiły nocne spadki temperatur nawet do minus 4°C, przyczyniając się do uszkodzenia niektórych plantacji (ziemniaków, drzew i krzewów owocowych oraz truskawek).

Niedobory wilgoci w glebie nie zaspakajały potrzeb rozwijających się roślin. Pod koniec maja na większości obszaru województwa rozpoczęły się zbiory pierwszego pokosu siana. Czerwiec był bardzo zróżnicowany: o okresach bardzo chłodnych (w pierwszej połowie) oraz bardzo upalnych. W czerwcu, niewielkie opady deszczu przy wysokich temperaturach pogłębiały niedobory wilgoci w glebie. W czerwcu rolnicy dokończyli zbiór pierwszego pokosu siana, zboża jare weszły w fazę kwitnienia, a ozime w fazę dojrzewania, zaobserwowano też kwitnienie ziemniaków. Miesiąc lipiec

był bardzo upalny - w pierwszej dekadzie temperatury w dzień dochodziły do ponad 30°C, a przy braku opadów deszczu, pogłębiały się niedobory wilgoci w glebie. Upalny lipiec spowodował przyspieszenie dojrzewania zbóż, a wichury i ulewne deszcze oraz opady gradu pod koniec miesiąca spowodowały wylęgnięcia zbóż na niektórych plantacjach. W trzeciej dekadzie miesiąca lipca i w sierpniu wystąpiły obfite opady deszczu poprawiając wilgotność gleby, a w niektórych rejonach powodując nadmierne uwilgotnienie. Częste opady deszczu pod koniec lipca i w sierpniu utrudniały prowadzenie żniw, które zakończono w końcu sierpnia. Poprawa wilgoci w glebie korzystnie wpłynęła na wzrost okopowych pastewnych oraz warzyw. Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu i październiku stwarzała dobre warunki dla prowadzenia zbiorów upraw (okopowych, warzyw oraz owoców), jednak znowu spowodowała przesuszenie gleby, utrudniając wykonywanie jesiennych prac polowych, przede wszystkim orkę przedsięwziętych, siewów rzepaku i zbóż oziminy.

Wykres 6. Średnie miesięczne temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w 2012 r. (Stacja meteorologiczna Kielce)

2.1.2. Nawożenie mineralne

W roku gospodarczym 2011/12 w województwie świętokrzyskim zużyto 47,2 tys. t nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik, czyli o 0,6 tys. t, tj. o 1,3% mniej niż w roku

poprzednim. Zużycie nawozów mineralnych w poszczególnych grupach asortymentowych przedstawia się następująco:

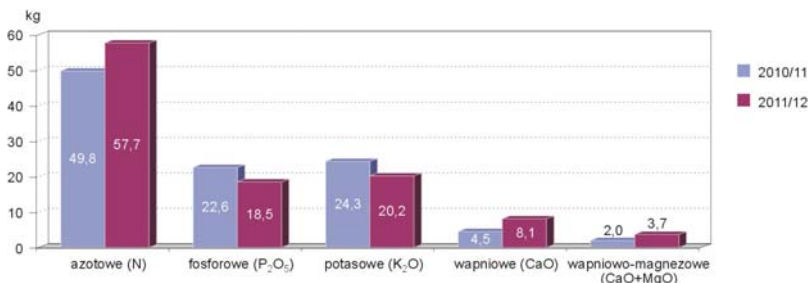
- azotowe (N) - 28,3 tys. t, tj. więcej o 3,6 tys. t (o 14,7%),
- fosforowe (P_2O_5) – 9,1 tys. t, tj. mniej o 2,1 tys. t (o 18,8%),
- potasowe (K_2O) – 9,9 tys. t, tj. mniej o 2,2 tys. t (o 18,0%).

Średnie zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych pod zbiory 2012 r. wyniosło 94,1 kg NPK i było wyższe o 4,6 kg, tj. o 5,1% od poziomu nawożenia pod zbiory w 2011 r. Przeciętnie na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej zużycie nawozów wyniosło 96,4 kg wobec 96,7 kg w roku gospodarczym 2010/11, a w gospodarstwach indywidualnych odpowiednio: 96,1 kg i 96,3 kg. Poziom zużycia nawozów mineralnych na 1 ha użytków rolnych będących w dobrej kulturze rolnej w województwie był niższy od notowanego dla kraju w rolnictwie ogółem o 33,2 kg (o 25,6%), a w gospodarstwach indywidualnych – o 26,8 kg (o 21,8%).

Stosunek N : P : K w dawce nawozowej w roku gospodarczym 2011/12 kształtował się według proporcji 1,0 : 0,3 : 0,3 (w roku gospodarczym 2010/11 odpowiednio 1,0 : 0,5 : 0,5). W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik azot (N) stanowił 59,9%, fosfor (P_2O_5) 19,2%, a potas (K_2O) 20,9% (przed rokiem odpowiednio: 51,5%, 23,3% i 25,2%).

Zużycie nawozów wapniowych (CaO) w rolnictwie pod zbiory w 2012 r. wyniosło 4,0 tys. t w przeliczeniu na czysty składnik (o 77,3% więcej niż w roku gospodarczym 2010/11). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 7,9 kg, tj. o 88,1% więcej niż w roku poprzednim (w tym na 1 ha użytków rolnych będących w dobrej kulturze rolnej – 8,1 kg). Poziom zużycia nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych będących w dobrej kulturze rolnej w województwie był niższy od notowanego dla kraju w rolnictwie ogółem o 26,9 kg (o 76,9%), a gospodarstwach indywidualnych o 19,3 kg (o 72,6%).

Wykres 7. **Zużycie nawozów mineralnych, wapniowych i wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze**

W roku gospodarczym 2011/12 zużyto 1,8 tys. t nawozów wapniowo-magnezowych (CaO+MgO) o 0,8 tys. t (o 87,0%) więcej niż w roku poprzednim. Poziom zużycia nawozów wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych dla rolnictwa ogółem wyniósł 3,6 kg, tj. o 100,0% więcej niż w roku gospodarczym 2010/11. W sektorze prywatnym zużycie CaO+MgO wyniosło 3,6 kg na 1 ha użytków rolnych, natomiast w sektorze publicznym zużycie CaO+MgO na 1 ha użytków rolnych wyniosło 18,2 kg.

2.2. PRODUKCJA GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH

2.2.1. Zboża

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem w 2012 r. wyniosła 229,7 tys. ha i w porównaniu do 2011 r. była mniejsza o 14,8 tys. ha (o 6,1%).

Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż:

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Ogółem			
Powierzchnia w ha	244495	229685	93,9
Plony z 1 ha w dt	28,7	29,1	101,4
Zbiory w t	7006220	6689147	95,5
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi			
Powierzchnia w ha	237333	222899	93,9
Plony z 1 ha w dt	28,4	28,8	101,4
Zbiory w t	6745750	6430157	95,3

Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi zajmowały w 2012 r. powierzchnię 222,9 tys. ha, tj. mniejszą o 14,4 tys. ha (o 6,1%) w stosunku do ubiegłorocznej. Zwiększyła się w porównaniu do 2011 r. powierzchnia zasiewów:

- pszenicy ogółem do 71,2 tys. ha, tj. o 2,4%, w tym pszenicy jarej o 29,1%, przy spadku powierzchni uprawy pszenicy ozimej o 2,4%,
- jęczmienia ogółem do 54,1 tys. ha, tj. o 3,4%, w tym jęczmienia jarego o 2,9% oraz jęczmienia ozimego o 6,9%,

Zmniejszeniu natomiast uległa powierzchnia:

- żyta do 19,8 tys. ha, tj. o 7,9%,
- pszenżyta ogółem do 39,9 tys. ha, tj. o 12,3%, w tym przenżyta jarego o 5,5% oraz pszenżyta ozimego o 13,2%,
- owsa do 13,3 tys. ha, tj. o 17,8%,
- mieszanek zbożowych ogółem do 27,6 tys. ha, tj. o 22,7%, w tym mieszanek zbożowych jarych o 31,0%, przy wzroście powierzchni uprawy mieszanek zbożowych ozimych o 49,3%,
- gryki do 0,8 tys. ha, tj. o 17,2%,
- kukurydzy na ziarno do 3,3 tys. ha, tj. o 0,1%,
- prosa do 2,7 tys. ha, tj. o 7,2%.

W uprawie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi przeważały **zboża ozime**, na które przeznaczono 121,3 tys. ha, tj. 54,4% powierzchni uprawy zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi. W porównaniu z rokiem 2011 powierzchnia zasiewów zbóż ozimych zmniejszyła się o 5,8 tys. ha (o 4,6%).

Powierzchnia zasiewów **zbóż jarych** w 2012 r. wyniosła 101,6 tys. ha i stanowiła 45,6% zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. W porównaniu z 2011 r. była niższa o 8,6 tys. ha (o 7,8%).

Powierzchnia uprawy zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) wynosiła w 2012 r. 162,2 tys. ha i w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się o 3,8 tys. ha, tj. o 2,3%. **Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych** (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) ukształtowała się na poziomie 60,7 tys. ha i w porównaniu do zasiewów w 2011 r. zmniejszyła się o 14,7 tys. ha, tj. o 19,5%.

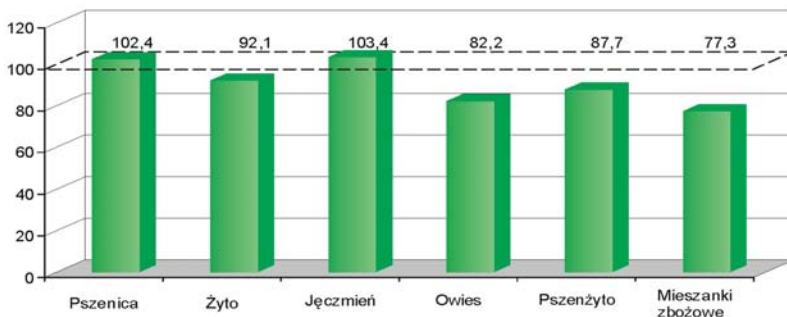
W strukturze zasiewów dominowała pszenica, która w 2012 r. zajmowała 31,9% ogólnej powierzchni zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. W porównaniu z 2011 r. jej udział zwiększył się o 2,6 p. proc.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi:

Wyszczególnienie	2011	2012
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	237333	222899
z tego:		
Pszenica ozima	58973	57558
Pszenica jara	10570	13649
Żyto	21517	19816
Jęczmień ozimy	5711	6104
Jęczmień jary	46583	47952
Owies	16137	13267
Pszennyto ozime	37280	32377
Pszennyto jare	4831	4566
Mieszanki zbożowe ozime	3669	5477
Mieszanki zbożowe jare	32061	22133

W 2012 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano wzrost udziału: pszenicy (o 2,6 p. proc.) i jęczmienia (o 2,2 p. proc), natomiast spadek dotyczył żyta (o 0,2 p. proc), owsa (o 0,8 p. proc.), pszenżyta (o 1,2 p. proc.) i mieszanek zbożowych (o 2,7 p. proc.).

Wykres 8. **Zmiany powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r.** 2011=100
Stan w czerwcu

Plony zbóż ogółem w 2012 r. osiągnęły 29,1 dt z 1ha, a zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 28,8 dt z 1 ha i w odniesieniu do uzyskanych przed rokiem zwiększyły się o 1,4%.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi:

Wyszczególnienie	2011	2012	
	z 1 ha w dt		2011=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	28,4	28,8	101,4
z tego:			
Pszenica ozima	31,9	32,0	100,3
Pszenica jara	28,3	28,6	101,1
Żyto	22,7	22,9	100,9
Jęczmień ozimy	30,8	30,9	100,3
Jęczmień jary	28,7	29,7	103,5
Owies	22,6	23,2	102,7
Pszennyto ozime	28,3	28,6	101,1
Pszennyto jare	26,7	26,6	99,6
Mieszanki zbożowe ozime	27,2	26,9	98,9
Mieszanki zbożowe jare	28,6	28,3	99,0

Większość gatunków zbóż plonowała wyżej w stosunku do roku ubiegłego, przy czym najwyższy wzrost odnotowano dla jęczmienia jarego (o 3,5%), owsa (o 2,7%) oraz kukurydzy na ziarno (o 2,1%). W tym samym okresie odnotowano spadek plonowania gryki (o 1,9%), mieszanek zbożowych ozimych i jarych odpowiednio (o 1,1% i o 1,0%) oraz pszenżyta jarego (o 0,4%).

Zbiory zbóż ogółem w 2012 r. w województwie świętokrzyskim wyniosły 668,9 tys. ton i w odniesieniu do 2011 r. były niższe o 31,7 tys. ton (o 4,5%). Zmniejszenie produkcji zbóż było wynikiem zmniejszenia powierzchni zasiewów większości gatunków zbóż.

W 2012 r. zebrano 643,0 tys. t zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, tj. o 31,6 tys. t (o 4,7%) mniej niż w 2011 r.

Zbiory zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia, pszenżyta) wyniosły 489,5 tys. t i były wyższe o 1,9 tys. t, tj. o 0,4% od zbiorów roku poprzedniego.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi:

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w tonach		2011=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	6745750	6430157	95,3
z tego:			
Pszenica ozima	1879191	1844057	98,1
Pszenica jara	299218	389739	130,3
Żyto	488237	454035	93,0
Jęczmień ozimy	175775	188794	107,4
Jęczmień jary	1337975	1423850	106,4
Owies	364542	307209	84,3
Pszonżyto ozime	1055028	926908	87,9
Pszonżyto jare	129042	121669	94,3
Mieszanki zbożowe ozime	99797	147532	147,8
Mieszanki zbożowe jare	916945	626364	68,3

W analizowanym roku produkcja ziarna zbóż ozimych (łącznie z mieszankami) osiągnęła 356,1 tys. t i była o 13,7 tys. t (o 3,7%) niższa od uzyskanej w roku 2011. Zbiory większości gatunków **zbóż ozimych** zmniejszyły się w stosunku do zanotowanych przed rokiem, przy czym pszenicy zebrano o 3,5 tys. t (o 1,9%) mniej niż rok wcześniej, żyta – o 3,4 tys. t (o 7,0%) oraz pszenżyta o 12,8 tys. t (o 12,1%). W omawianym okresie więcej zebrano jęczmienia – o 1,3 tys. t (o 7,4%) i mieszanek zbożowych – o 4,8 tys. t (o 47,8%).

Zbiory podstawowych zbóż jarych (łącznie z mieszankami) w 2012 r. wyniosły 286,9 tys. t, co oznacza spadek o 17,9 tys. t (o 5,9%) w stosunku do roku poprzedniego. Produkcja owsa zmniejszyła się o 5,7 tys. t (o 15,7%), pszenżyta – o 0,7 tys. t (o 5,7%) oraz mieszanek zbożowych – o 29,1 tys. t (o 31,7%). W tym samym okresie więcej zebrano pszenicy – o 9,1 tys. t (o 30,3%) i jęczmienia – o 8,6 tys. t (o 6,4%).

W 2012 r. zbiory gryki, prosa i innych zbożowych osiągnęły poziom 6,9 tys. t i uległy obniżeniu w stosunku do zanotowanych przed rokiem o 0,5 tys. t (o 7,2%).

2.2.2. Strączkowe jadalne

W 2012 r. rośliny strączkowe jadalne uprawiano na 2,8 tys. ha, czyli na powierzchni o 36,6% mniejszej niż w roku poprzednim. W strukturze zasiewów strączkowych jadalnych 58,9% stanowił groch, 32,3% - fasola, 0,8%- bób i 8,0% - inne strączkowe jadalne.

Produkcja strączkowych jadalnych w omawianym roku wyniosła 6,4 tys. t i była o 34,4% niższa niż przed rokiem. Na spadek zbiorów wpłynęło zdecydowanie ograniczenie powierzchni uprawy, podczas gdy wydajność z 1 ha była większa od zanotowanej rok wcześniej.

Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory strączkowych jadalnych:

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Ogółem			
Powierzchnia w ha	4423	2806	63,4
Plony z 1 ha w dt	22,1	22,9	103,6
Zbiory w t	97906	64271	65,6
Sektor prywatny			
Powierzchnia w ha	4418	2794	63,2
Plony z 1 ha w dt	22,1	22,8	103,2
Zbiory w t	97729	63841	65,3
w tym gospodarstwa indywidualne			
Powierzchnia w ha	4392	2769	63,0
Plony z 1 ha w dt	22,2	22,9	103,2
Zbiory w t	97442	63336	65,0
Sektor publiczny			
Powierzchnia w ha	5	12	240,0
Plony z 1 ha w dt	32,6	35,8	101,1
Zbiory w t	177	430	242,9

2.2.3. Rośliny oleiste

Do roślin oleistych zalicza się: rzepak i rzepik, słonecznik, mak, soję, gorczycę oraz len oleisty. Powierzchnia tych upraw w 2012 r. wyniosła 9,2 tys. ha i ich areal zwiększył się o 1,8 tys. ha, tj. o 24,3% w odniesieniu do zanotowanego w 2011 r.

Produkcja roślin oleistych:

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Oleiste ogółem			
Powierzchnia w ha	7370	9158	124,3
Plony z 1 ha w dt	17,9	23,1	129,1
Zbiory w t	132182	211177	159,8
w tym rzepak i rzepik			
Powierzchnia w tys. ha	5340	8330	156,0
Plony z 1 ha w dt	20,4	24,2	118,6
Zbiory w t	108799	201795	185,5

Udział rzepaku i rzepiku w ogólnej powierzchni uprawy roślin oleistych stanowił 91,0% wobec 72,5% w roku 2011. Uprawy rzepaku i rzepiku zajmowały areal 8,3 tys. ha, tj. o 56,0% większy niż w roku poprzednim. Rzepak i rzepik ozimy uprawiano na 8,0 tys. ha, natomiast jary – na 0,3 tys. ha.

W 2012 r. plony rzepaku i rzepiku wyszacowano na 24,2 dt/ha, czyli o 18,6% wyższe niż przed rokiem. Plony rzepaku i rzepiku ozimego wyniosły 24,3 dt/ha i były wyższe o 19,1% od plonów uzyskanych w 2011 r. Plony rzepaku i rzepiku jarego wyniosły 21,2 dt/ha i były o 14,0% większe od roku poprzedniego.

Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowano na 20,2 tys. t, tj. o 9,3 tys. t więcej (o 85,5%) w porównaniu ze zbiorami ubiegłorocznymi. O wzroście produkcji rzepaku i rzepiku zadecydowało zwiększenie powierzchni jego uprawy oraz wyższe plonowanie w stosunku do 2011 r.

2.2.4. Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych) w 2012 r. wyniosła 20,6 tys. ha i była mniejsza o 0,9 tys. ha (o 4,4%) niż przed rokiem. Prawie cały areal uprawy był skoncentrowany w gospodarstwach indywidualnych.

Produkcja ziemniaków:

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Powierzchnia w t ha	21524	20580	95,6
Plony z 1 ha w dt	200	199	99,5
Zbiory w t	4313339	4101515	95,1

Plony ziemniaków osiągnęły 199 dt/ha i były niższe o 1 dt/ha, tj. o 0,5% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Zbiory ziemniaków w 2012 r. na poziomie 410,2 tys. ton, były niższe o 21,2 tys. ton (o 4,9%) od zbiorów uzyskanych rok wcześniej. Niższe zbiory spowodowane były spadkiem areалу uprawy ziemniaków jak również niższymi plonami.

2.2.5. Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2012 r. wyniosła 2,9 tys. ha i była mniejsza o 1,5 tys. ha (o 34,5%) od powierzchni uprawy w 2011 r.

Plony buraków cukrowych w 2012 r. wyniosły 584 dt/ha i były niższe o 71 dt/ha (o 10,8%) od plonów uzyskanych rok wcześniej.

Zbiory buraków cukrowych wyniosły 170,2 tys. ton, tj. mniej o 121,2 tys. ton (o 41,6%) niż przed rokiem. Na wielkość zbiorów w 2012 r. wpływ miała dużo mniejsza powierzchnia uprawy oraz niższe plonowanie.

Produkcja buraków cukrowych:

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Powierzchnia w ha	4447	2913	65,5
Plony z 1 ha w dt	655	584	89,2
Zbiory w t.	2913809	1701780	58,4

2.2.6. Uprawy pastewne

Ogólna powierzchnia paszowa (tj. areal trwałych użytków zielonych oraz polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę) w 2012 r. w plonie głównym wyniosła 123,3 tys. ha i w porównaniu z ubiegłym rokiem była niższa o 1,3 tys. ha, tj. o 1,0%. W ogólnej powierzchni użytków rolnych powierzchnia ta stanowiła 24,5% wobec 23,3% w roku poprzednim.

Powierzchnia paszowa kształtowała się na poziomie:

Lata	Ogółem w ha	Trwałe użytki zielone w ha	Polowe uprawy pastewne	
			w ha	% powierzchni zasiewów

Ogółem

2011	124624	105920	18704	5,7
2012	123336	107510	15826	4,8
2011=100	99,0	101,5	84,6	x

Sektor prywatny

2011	124009	105508	18501	5,7
2012	122759	107136	15623	4,8
2011=100	99,0	101,5	84,4	x

W 2012 r. powierzchnia polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę (tj. powierzchnia zasiewów motylkowych: strączkowych pastewnych i motylkowych drobnonasiennych z innymi pastewnymi i trawami, okopowych pastewnych i kukurydzy na zielonkę wyniosła 15,8 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 2,9 tys. t, tj. o 15,4%.

Produkcję pasz uzyskuje się również z powierzchni dodatkowej, tj. wsiewek i poplonów. W 2012 r. powierzchnia wsiewek i poplonów z przeznaczeniem na paszę wyniosła 3,3 tys. ha.

Powierzchnia uprawy roślin okopowych pastewnych wyniosła 1,2 tys. ha i była mniejsza o 0,8 tys. ha, tj. o 39,6% niż w 2011 r. Plony osiągnęły poziom 435 dt/ha i były wyższe o 9 dt/ha (o 2,1%). Produkcja ukształtowała się na poziomie 50,9 tys. ton, tj. o 38,3% mniej niż w roku 2011.

Areál strączkowych pastewnych na zielonkę wyniósł 0,6 tys. ha i był o 42,2% niższy w stosunku do roku poprzedniego. Plony wyniosły 190 dt/ha i były wyższe o 2,7% od uzyskanych w 2011 r. Zbiory zielonej masy strączkowych pastewnych w wysokości 10,9 tys. ton były o 40,7% niższe niż przed rokiem.

Zielonkę z roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw polowych zebrano łącznie z powierzchni 9,0 tys. ha, tj. o 9,1% mniejszej od ubiegłorocznej. Zbiory wyniosły 197,7 tys. t i były o 8,5% mniejsze niż rok wcześniej.

Powierzchnia kukurydzy na zielonkę w 2012 r. wyniosła 5,1 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 13,4%. Plony zielonej masy kukurydzy wyniosły 453 dt/ha i były o 4,4% wyższe niż przed rokiem. Zbiory kukurydzy na zielonkę osiągnęły 230,9 tys. ton, tj. o 9,6% mniej niż w roku 2011.

Powierzchnia uprawy i zbiory roślin pastewnych na paszę:

Wyszczególnienie	2011		2012		2011=100	
	powierzchnia w ha	zbiory w tys. ton	powierzchnia w ha	zbiory w tys. ton	powierzchnia	zbiory
Okopowe pastewne	1937	82,5	1169	50,9	60,4	61,7
Strączkowe pastewne	997	18,4	576	10,9	57,8	59,3
Motylkowe drobnonasienne ^{a)}	9890	216,1	8990	197,7	90,9	91,5
Kukurydza na zielonkę	5880	255,3	5091	230,9	86,6	90,4
Trwałe użytki zielone ^{b)}	105920	642,9	107510	698,9	101,5	108,7
Łąki trwałe	96004	482,8	95366	497,9	99,3	103,1
Pastwiska trwałe	9916	160,1	12144	201,0	122,5	125,5
Poplony i wsiewki	3097	41,0	3274	44,2	105,7	107,7

a) Łącznie z trawami i pastwiskami połowymi. b) W przeliczeniu na zielonkę.

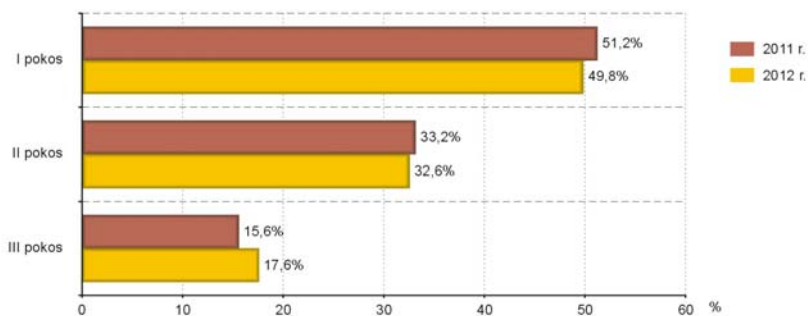
Wielkość uzyskanych zbiorów z trwałych użytków zielonych i upraw pastewnych, poza produkcją zbóż i ziemniaków, w znacznym stopniu decyduje o sytuacji paszowej oraz warunkuje wielkość i kierunki produkcji zwierzęcej.

Powierzchnia trwałych użytków zielonych, tj. łąk i pastwisk trwałych w 2012 r. wyniosła 107,5 tys. ha i była o 1,6 tys. ha, czyli o 1,5% większa niż w 2011 r. Produkcja siana z trwałych użytków zielonych wyniosła 538,1 tys. ton i była o 4,5% większa niż rok wcześniej.

Areał łąk trwałych w 2012 r. zajmował 95,4 tys. ha i zmniejszył się o 0,6 tys. ha (o 0,7%) w stosunku do roku poprzedniego. Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystanych gospodarczo (czyli nieeksploatowanych, a także skoszonych, lecz nie-

zebranych) w I pokosie wyniosła 14,5 tys. ha, tj. 15,2% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie – 15,1 tys. ha, tj. 15,9%, a w III pokosie – 24,0 tys. ha, tj. 25,1%.

Wykres 9. Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych

Średni plon trzech pokosów z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniósł 52,2 dt/ha i w porównaniu z 2011 r. był wyższy o 1,9 dt/ha, tj. o 3,8%. W pierwszym pokosie z łąk trwałych uzyskano średni plon wynoszący 26,0 dt/ha, tj. o 0,2 dt/ha, tj. o 0,8% więcej niż w roku poprzednim, w drugim pokosie – 17,0 dt/ha, tj. o 0,3 dt/ha (o 1,8%) więcej niż przed rokiem. Plon trzeciego pokosu wyniósł 9,2 dt/ha i był wyższy o 1,4 dt/ha (o 17,9%) niż w 2011 r.

Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych według pokosów:

Wyszczególnienie	Po- wierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt				Zbiory w tys. ton				
		ogółem	I pokos	II pokos	III pokos	ogółem	I pokos	II pokos	III pokos	
		w przeliczeniu na siano								
Rolnictwo ogółem	a	96004	50,3	25,8	16,7	7,8	482,8	247,4	160,1	75,3
	b	95366	52,2	26,0	17,0	9,2	497,9	248,2	162,2	87,5
	c	99,3	103,8	100,8	101,8	117,9	103,1	100,3	101,3	116,2

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie w 2012 r. wyniosła 497,9 tys. t i była o 3,1% wyższa od produkcji sprzed roku.

Powierzchnia pastwisk trwałych wyniosła 12,1 tys. ha i była większa o 2,2 tys. ha (o 22,5%) niż w 2011 r.

Plony z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 33,1 dt/ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyły się o 0,8 dt/ha, tj. o 2,5%.

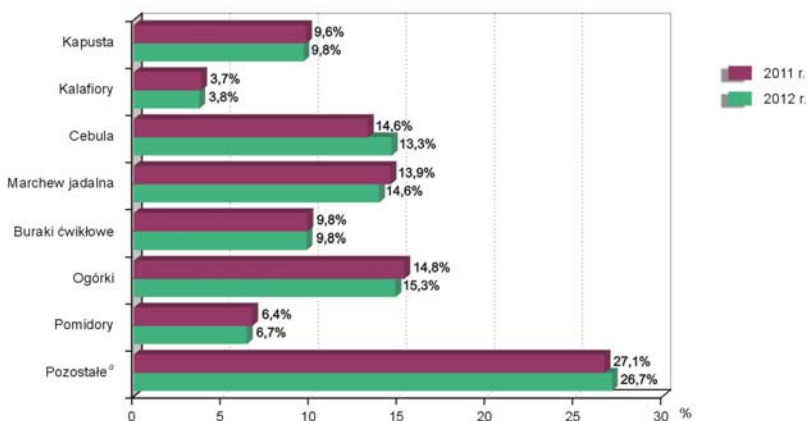
Zbiory z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 40,2 tys. t i były o 25,5% wyższe od uzyskanych w 2011 r.

2.3. PRODUKCJA OGRODNICZA

2.3.1. Warzywa gruntowe

W 2012 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych z uwzględnieniem areалу uprawy warzyw gruntowych w ogrodach przydomowych wyniosła 10,9 tys. ha i zmniejszyła się o 2,5 tys. ha, tj. o 18,9% w porównaniu z 2011 r. Zanotowano spadek powierzchni wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych, a największy dla cebuli.

Wykres 10. **Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych**
Stan w czerwcu

^a Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, salata, rabarbar i inne.

W 2012 r. plony większości gatunków warzyw gruntowych (oprócz marchwi jadalnej i pozostałych warzyw) były niższe od uzyskanych w roku poprzednim.

Łączne zbiory warzyw gruntowych w 2012 r. w wysokości 277,1 tys. t były o 75,1 tys. t (o 21,3%) niższe od zbiorów uzyskanych w roku wcześniejszym. Obniżenie produkcji było wynikiem zmniejszenia powierzchni uprawy warzyw oraz obniżeniem plonowania.

Plony i zbiory warzyw gruntowych:

Wyszczególnienie	2011		2012		2011=100	
	plony z 1 ha w dt	zbiory w tys. ton	plony z 1 ha w dt	zbiory w tys. ton	plony	zbiory
Kapusta	500	64,5	436	46,3	87,2	71,8
Kalafior	205	10,2	185	7,7	90,2	75,5
Cebula	210	41,2	195	28,2	92,9	68,4
Marchew jadalna	383	71,4	387	61,3	101,0	85,8
Buraki ćwikłowe	377	49,5	370	39,6	98,1	80,1
Ogórki	191	38,0	189	31,5	99,0	82,9
Pomidory	270	23,2	265	19,3	98,1	83,4
Warzywa pozostałe ^{a)}	149	54,2	149	43,2	100,0	79,7

a) Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, salata, rabarbar i inne.

Kapusta – uprawiano ją w 2012 r. na powierzchni 1,1 tys. ha. Produkcja kapusty wyniosła 46,3 tys. ton, tj. o 28,2% mniej od zbiorów w 2011r. Zmniejszenie zbiorów kapusty spowodowane było mniejszą powierzchnią zasiewów (o 17,6%) oraz niższym plonowaniem tego gatunku o 12,8%.

Zbiory **kalafiorów** na poziomie 7,7 tys. t były niższe o 24,5% w porównaniu ze zbiorami z 2011 r. Spadek produkcji kalafiorów spowodowany był głównie zmniejszeniem areалу uprawy tego gatunku (o 16,3%), jak również przez niższe plonowanie (o 9,8%).

Areál uprawy **cebuli** w 2012 r. był o 26,4% mniejszy od poziomu roku poprzedniego i wyniósł 1,4 tys. ha. Zbiory cebuli wyniosły 28,2 tys. ton i były o 31,6% niższe od uzyskanych w 2011 r. Niższe były również jej plony (o 7,1%).

W omawianym roku zanotowano spadek zainteresowania uprawą **ogórków**. Powierzchnia uprawy w stosunku do roku ubiegłego zmniejszyła się o 16,1%, zaś plonowanie było mniejsze o 1,0%. Łącznie w 2012 r. zebrano 31,5 tys. t ogórków, czyli o 6,5 tys. t mniej niż przed rokiem.

W 2012 r. zbiory **pomidorów** wyniosły 19,3 tys. t i były o 3,9 tys. t (o 16,6%) niższe od uzyskanych w roku poprzednim. O niekorzystnym poziomie produkcji zadecydował spadek areału ich uprawy (o 15,0%) oraz wydajności z 1 ha (o 1,9%).

Zbiory **warzyw pozostałych** (pietruski, porów, selerów, rzodkiewki, sałaty, rabarbaru i innych) w omawianym roku oszacowano na 43,2 tys. t, czyli o 11,0 tys. t, tj. o 20,3% mniej niż rok wcześniej. Spadek produkcji wynikał ze zmniejszonej o 20,1% powierzchni uprawy, podczas gdy plonowanie nie uległo zmianie.

2.3.2. Sadownictwo

W 2012 r. zebrano 357,0 tys. t owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych, co oznacza wzrost produkcji o 18,1 tys. t (o 5,4%) w odniesieniu do zbiorów uzyskanych rok wcześniej.

2.3.2.1. Owoce z drzew

Zbiory owoców z drzew w 2012 r. ogółem wyniosły 342,5 tys. ton, tj. o 6,3% więcej niż w roku poprzednim. O wzroście produkcji owoców z drzew zadecydowały wyższe zbiory jabłek, natomiast pozostałych gatunków zebrano mniej niż w roku 2011.

Wykres 11. Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych

a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Zbiory **jablek** w 2012 r. wyniosły 303,3 tys. t i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o 31,1 tys. t (o 11,4%). Na wyższą ich produkcję wpłynęło zwiększenie powierzchni uprawy jabłoni (o 24,5%) pomimo słabszego plonowania (o 10,5%).

Zbiory **gruszek** ukształtowały się na poziomie 2,6 tys. t, tj. o 14,6% niższym niż w roku ubiegłym. Spowodowane było to spadkiem plonowania tego gatunku w porównaniu do ubiegłego roku. Plony grusz były o 15,1% niższe od ubiegłorocznych. W tym samym okresie powierzchnia uprawy tych drzew wzrosła o 0,6%.

Zbiory **śliwek** w 2012 r. wyniosły 8,5 tys. ton i były o 30,6% niższe od ubiegłorocznych. Spadek produkcji śliw spowodowany był niższym plonowaniem (o 31,8%), przy wzroście areалу uprawy (o 1,5%).

Zbiory **wiśni** w 2012 r. wyniosły 20,2 tys. ton i były o 13,6% niższe od produkcji z 2011 r. Decydujący wpływ na zmniejszenie produkcji miały niższe o 14,3% plony, przy wzroście areálu uprawy o 0,7%.

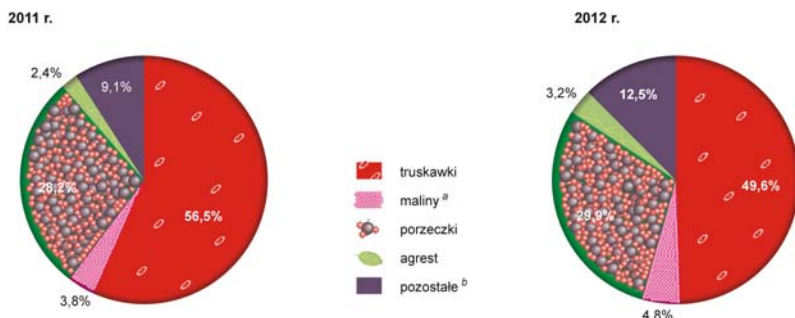
Zbiory **czereśni** w 2012 r. były o 33,3% niższe od ubiegłorocznych i wyniosły 3,7 tys. ton. Było to wynikiem gorszego plonowania o 34,2%, przy wzroście powierzchni uprawy o 1,5%.

Łączna produkcja **owoców pozostałych** (brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich) była o 28,3% niższa i wyniosła 4,2 tys. ton. Było to efektem zmniejszeniem plonowania (o 34,2%), przy większej powierzchni (o 9,0%).

2.3.2.2. Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2012 r. wyniosły 14,5 tys. t, tj. mniej o 12,7% od zbiorów roku poprzedniego. Do spadku produkcji przyczyniły się niższe zbiory truskawek i porzeczek.

Wykres 12. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

a Łącznie z jeżyną bezkolcową, b Aronia, borówka wysoka, łeszczyna i inne.

Plonowanie większości gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych było niższe niż w roku 2011. Wzrosło plonowanie malin łącznie z jeżyną bezkolcową oraz agrestu.

Powierzchnia uprawy **truskawek** w 2012 r. z uwzględnieniem areалу uprawy truskawek w ogrodach przydomowych wyniosła 3,7 tys. ha i była o 12,2% większa od ubiegłorocznej. Plonowanie truskawek oszacowano na 19,4 dt/ha, tj. o 31,9% mniej niż w roku 2011. Łącznie zbiory były mniejsze o 23,4% od uzyskanych w roku poprzednim i wyniosły 7,2 tys. ton.

W 2012 r. zbiory **malin** w województwie świętokrzyskim osiągnęły 0,7 tys. t i zwiększyły się o 10,3% w stosunku do zanotowanych przed rokiem. Wzrost produkcji był wynikiem zwiększenia o 7,6% areálu uprawy oraz wydajności z 1 ha plantacji o 2,5%.

W omawianym roku zbiory **porzeczek** oszacowano na 4,3 tys. t, tj. o 7,3% mniej niż rok wcześniej. Na spadek produkcji przyczyniło się niższe plonowanie o 11,3%, przy wzroście powierzchni uprawy krzewów o 4,8%.

Ogólna produkcja **agrestu** wyniosła 0,5 tys. t i stanowiła 116,9% zbiorów sprzed roku. Na wzrost produkcji agrestu wpływ miało zarówno zwiększenie wydajności z 1 ha, jak i powierzchni – odpowiednio o 15,7% i o 0,9%.

Łączne zbiory **aronii, borówki wysokiej, leszczyny i pozostałych jagodowych** w omawianym roku osiągnęły 1,8 tys. t i zwiększyły się o 0,3 tys. t (o 20,1%) w stosunku do zanotowanych przed rokiem. Wyższa produkcja była wynikiem zwiększenia areалу uprawy (o 23,3%), przy niższym o 2,4% plonowaniu.

DZIAŁ III

PRODUKCJA ZWIERZĘCA

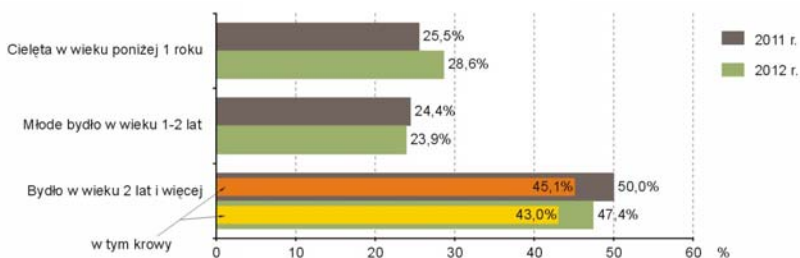
3.1. BYDŁO

W końcu grudnia 2012 r. **pogłowie bydła** wynosiło 163,0 tys. sztuk i było niższe niż przed rokiem o 1,9 tys. sztuk, tj. o 1,2%, a w porównaniu z czerwcem 2012 r. o 7,1 tys. sztuk, tj. o 4,2%.

Pogłowie krów w porównaniu z grudniem 2011 r. zmalało o 4,2 tys. sztuk, tj. o 5,7% do poziomu 70,2 tys. sztuk, a w stosunku do stanu z czerwca 2012 r. zmniejszyło się o 4,7 tys. sztuk, tj. o 6,3%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wynosiła w grudniu 2012 r. 32,4 sztuk w tym krów – 14,0 sztuk wobec 30,8 sztuk bydła i 13,9 sztuk krów rok wcześniej.

Wykres 13. **Udział bydła według grup wiekowo-użytkowych w pogłowiu ogółem. Stan w grudniu**

W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2012 r. wynosił:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 28,6%,
- młode bydło w wieku 1-2 lat – 23,9%,
- bydło w wieku 2 lat i więcej – 47,4%,
- w tym krowy – 43,0%.

Pogłowie bydła według struktury stada oraz zmiany sezonowe wg stanu w grudniu 2012 r.:

Wyszczególnienie	Ogółem w sztukach	Struktura	Dynamika	
			grudzień 2011 = 100	czerwiec 2012 = 100
Bydło ogółem	163033	100,0	98,8	95,8
Krowy	70151	43,0	94,3	93,7
Bydło pozostałe	92882	57,0	102,5	97,5

W skali roku w strukturze pogłowia bydła zmniejszył się udział młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 0,5 p. proc.) i bydła w wieku 2 lat i więcej (o 2,6 p. proc.) w tym krów (o 2,1 p. proc.). Wzrósł natomiast udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 3,1 p. proc.).

3.2. TRZODA CHLEWNA

W końcu listopada 2012 r. pogłowie trzody chlewnej wynosiło 221,4 tys. sztuk i było niższe o 78,0 tys. sztuk, tj. o 26,0% od stanu notowanego w analogicznym okresie 2011 r., a w porównaniu z liczebnością stada świń w końcu lipca 2012 r. obniżyło się o 18,3 tys. sztuk tj. o 7,6%.

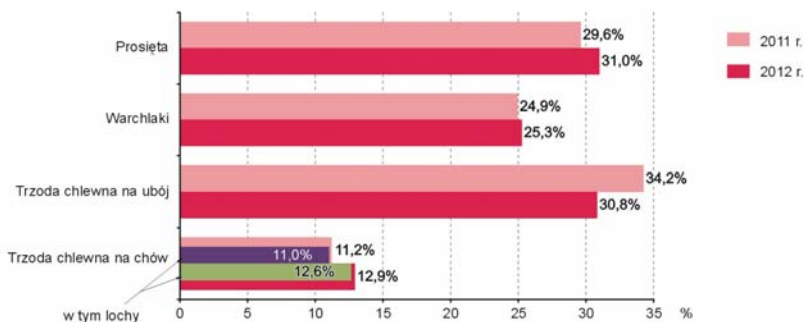
Stado loch na chów zmniejszyło się w porównaniu z listopadem 2011 r. o 5,0 tys. sztuk, tj. o 15,1% do 28,0 tys. sztuk, natomiast stado loch prośnych spadło o 2,9% do poziomu 18,5 tys. sztuk.

W stosunku do końca lipca 2012 r. pogłowie loch na chów spadło o 2,0 tys. sztuk, tj. o 6,5%, w tym loch prośnych o 3,9%.

Ogółem udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w końcu listopada 2012 r. wynosił:

- prosięta o wadze do 20 kg – 31,0%,
- warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg – 25,3%,
- trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na ubój – 30,8%,
- trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na chów – 12,9%,
 - w tym lochy na chów razem – 12,6%,
 - w tym lochy prośne – 8,4%.

Wykres 14. Udział trzody chlewnej według grup produkcyjno-użytkowych w pogłowie ogółem. Stan w końcu listopada

W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody, rejestrowaną w listopadzie 2011 r. zmniejszył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na ubój (o 3,4 p. proc). Zwiększył się natomiast udział prosiąt o wadze do 20 kg (o 1,4 p. proc.), warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg (o 0,3 p. proc.) oraz trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na chów (o 1,7 p. proc), w tym loch prośnych (o 2,0 p. proc.).

Pogłowie trzody chlewnej według struktury stada oraz zmiany sezonowe według stanu w końcu listopada 2012 r.:

Wyszczególnienie	Ogółem w sztukach	Struktura	Lipiec 2012 =100	Listopad 2011 =100
Trzoda chlewna	221417	100,0	92,4	74,0
Lochy na chów	27980	12,6	93,5	84,9
Trzoda chlewna pozostała	193437	87,4	92,2	72,6

W końcu listopada 2012 r. obsada trzody chlewnej ogółem, w tym lochy na chów na 100 ha użytków rolnych wynosiła odpowiednio: 44,1 sztuk (w kraju - 74,0 sztuk) i 5,6 sztuk (w kraju – 6,7 sztuk) wobec 56,0 i 6,2 sztuk rok wcześniej.

Rejestrowany w końcu listopada 2012 r. stan i struktura pogłowia trzody chlewnej wskazują na kontynuowanie dotychczasowego trendu spadkowego w chowie świń, co było wynikiem utrzymującej się niskiej opłacalności produkcji trzody chlewnej.

3.3. OWCE

Pogłowie owiec w grudniu 2012 r. wynosiło 2,3 tys. sztuk i zmniejszyło się zarówno w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem, jak i ze stanem z czerwca 2012 r. odpowiednio o 0,3 tys. sztuk i o 0,9 tys. t (o 12,8% i o 27,6%). Sektor prywatny utrzymywał 99,0% wojewódzkiego pogłowia owiec (całe pogłowie tego sektora znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych).

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła tak samo, jak i przed rokiem - 0,5 sztuk.

W strukturze stada owiec ogółem 47,8% stanowiły maciorki wobec 55,5% przed rokiem. W skali roku populacja maciorek zmniejszyła się o 24,9%.

3.4. KONIE

Według szacunkowych danych pogłowie koni w gospodarstwach rolnych w czerwcu 2012 r. wynosiło 9,6 tys. szt. i było o 2,3 tys. sztuk (o 19,3%) mniejsze niż w czerwcu 2011 r. Sektor prywatny utrzymywał 95,1% wojewódzkiego pogłowia koni, w tym gospodarstwa indywidualne 94,7%.

Obsada koni na 100 ha użytków rolnych wynosiła 1,9 sztuk (w 2011 r. - 3,4 sztuk).

W strukturze pogłowia koni ogółem sztuki 3-letnie i starsze stanowiły 72,0%, a ich populacja w skali roku zmniejszyła się o 9,2%.

3.5. KOZY

Pogłowie kóz według szacunkowych danych w czerwcu 2012 r. wynosiło 6,2 tys. sztuk i w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. zwiększyło się o 1,2 tys. sztuk (o 23,7%). Całe pogłowie kóz znajdowało się w sektorze prywatnym – w gospodarstwach indywidualnych.

Obsada kóz na 100 ha użytków rolnych wynosiła 1,2 sztuk (przed rokiem 0,9 sztuk).

W strukturze pogłowia kóz, samice 1-roczone i starsze stanowiły 69,7%, a ich populacja w skali roku zwiększyła się o 26,8%.

3.6. DRÓB

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w grudniu 2012 r. liczyło 4348,8 tys. sztuk i w ciągu roku zmniejszyło się o 1344,1 tys. sztuk (o 23,6%), a w porównaniu z czerwcem 2012 r. mniejsze o 279,5 tys. sztuk (o 6,0%). Całe pogłowie drobiu

w województwie świętokrzyskim znajdowało się w sektorze prywatnym, w tym w gospodarstwach indywidualnych 98,2%.

W skali roku zanotowano spadek liczebności populacji większości gatunków drobiu za wyjątkiem gęsi, których ilość zwiększyła się 3,1 krotnie.

Struktura gatunkowa pogłównia drobiu ogółem przedstawiała się następująco:

- drób kurzy stanowił 89,0%, w tym nioski – 23,2% (w 2011 r. odsetek ten wyniósł odpowiednio 91,9% i 20,6%),
- gęsi – 1,9% (0,5% w 2011 r.),
- indyki – 0,9% (0,7% w 2011 r.),
- kaczki i drób pozostały – 8,2% (6,9% w 2011 r.).

Średnio w województwie obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wyniosła 770,2 sztuk wobec 977,9 sztuk w 2011 r.

DZIAŁ IV

SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

4.1. PRODUKTY ROŚLINNE

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim skupiono produkty rolne o łącznej wartości 1179,9 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), tj. o 14,8% więcej niż w roku poprzednim. Wartość skupionych produktów roślinnych wynosiła 418,4 mln zł i w porównaniu z 2011 r. zwiększyła się o 20,8%. Gospodarstwa indywidualne uzyskały 410,7 mln zł za sprzedane produkty roślinne.

Skup produktów rolnych ogółem w ujęciu wartościowym przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w tysiącach złotych		2011=100
Skup produktów rolnych ogółem	1028251,9	1179928,3	114,8
z tego			
skup produktów roślinnych	346449,8	418354,2	120,8
skup produktów zwierzęcych	431333,9	410151,5	95,1

Skup ziarna **zbóż ogółem** (łącznie z ziarnem siewnym i mieszkankami zbożowymi) w 2012 r. ukształtował się na poziomie 94,1 tys. t, co oznacza wzrost o 59,2% w odniesieniu do roku poprzedniego. W 2012 r. skupiono 71,5 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 0,9% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 53,9%. W omawianym okresie wzrósł skup pszenicy (o 39,7%), jęczmienia (o 114,4%), owsa i mieszanek zbożowych (o 132,3%) i pszenżyta

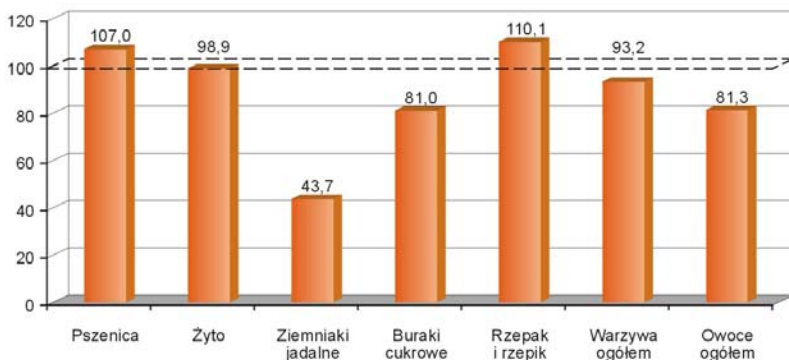
(o 68,4%). Spadek skupionego ziarna zanotowano dla żyta – o 22,2%.

Ceny skupu większości gatunków zbóż konsumpcyjnych i paszowych były wyższe niż w 2011 r. Rolnicy za 1 dt pszenicy w skupie otrzymywali średnio 85,61 zł, jęczmienia 77,53 zł, pszenżyta 77,63 zł i były to ceny wyższe w porównaniu z 2011 r. odpowiednio o 7,0%, 4,9% i 5,4%. Ceny skupu 1 dt żyta wyniosły średnio 69,56 zł, owsa i mieszanek zbożowych – 62,80 zł i były niższe odpowiednio o 1,1% i o 4,3%.

Skup **ziemniaków** w 2012 r. ukształtował się na poziomie 5,9 tys. t i w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost skupu o 82,2%. Przeważająca większość skupu ziemniaków pochodziła od gospodarstw indywidualnych - 98,2%. Udział skupu ziemniaków z województwa świętokrzyskiego w skupie krajowym wyniósł 0,4%.

Średnia roczna cena skupu ziemniaków jadalnych wyniosła 25,68 zł za 1 dt i była o 56,6% niższa od średniej ceny w 2011 r. Natomiast w kraju za 1 dt ziemniaków jadalnych płacono średnio 4,50 zł, tj. o 9,3% mniej niż w roku poprzednim.

Wykres 15. **Zmiany cen skupu głównych produktów pochodzenia roślinnego w 2012 r. 2011 = 100**

W roku 2012 skupiono 169,3 tys. t **buraków cukrowych**. Było to o 34,4% mniej niż rok wcześniej. Średnia cena skupu 1 dt buraka cukrowego wyniosła 11,96 zł i była niższa o 19,0% od ceny skupu z roku 2011.

Rzepak i rzepiku w 2012 r. skupiono 13,5 tys. t, tj. o 68,5% więcej niż w 2011 r. Udział gospodarstw indywidualnych w skupie rzepaku i rzepiku wyniósł 88,8%. Skup z województwa świętokrzyskiego stanowił 0,9% skupu rzepaku i rzepiku w kraju.

Średnia cena skupu 1 dt rzepaku i rzepiku wzrosła do ceny notowanej rok wcześniej, o 10,1% i wyniosła 199,5 zł.

W 2012 r. skupiono 29,5 tys. t **warzyw**, co w porównaniu z wielkością skupu w 2011 r. oznacza zmniejszenie o 29,4%. Skup warzyw z województwa świętokrzyskiego stanowił 1,8% skupu krajowego.

W skali roku spadły średnie ceny: kapusty o 42,2% do 0,47 zł/kg, cebuli o 35,7% do 0,52 zł/kg, marchwi o 21,2% do 0,40 zł/kg buraków ćwikłowych o 36,0% do 0,53 zł/kg, pomidorów o 37,6% do 0,82 zł/kg oraz kalafiorów o 0,2% do 0,92 zł/kg. Wyższe niż rok wcześniej były ceny skupu ogórków o 42,3% (średnia cena 1,29 zł/kg).

Skup **owoców** wyniósł 243,8 tys. t i w porównaniu z ubiegłym rokiem zwiększył się o 56,5%. Skup owoców z województwa świętokrzyskiego stanowił 8,5% wielkości skupu w kraju.

Wyższe niż rok wcześniej były średnie ceny skupu: gruszek o 42,6%, śliwek o 24,9%, brzoskwiń o 46,0%, wiśni o 47,0%, czereśni o 98,5%, truskawek o 17,9% i orzechów włoskich o 64,4%.

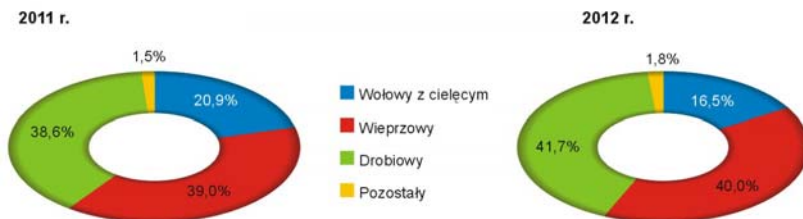
Mniejsze niż rok wcześniej były średnie ceny skupu: jabłek – spadek o 12,8%, malin – spadek o 3,0% i agrestu – spadek o 2,4%. Jednak największy, bo o 51,2% spadek zanotowano w przypadku porzeczek.

4.2. PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

W 2012 r. wartość skupu produktów zwierzęcych wyniosła 761,6 mln zł i w porównaniu z 2011 r. zwiększyła się o 11,7%. Skup **żywca rzeźnego** (bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób) w wadze żywej w 2012 r. wyniósł ogółem 112,0 tys. t i był większy o 3,5 tys. t (wzrost o 3,2%) od ilości skupionego żywca rzeźnego w 2011 r.

Żywca wołowego skupiono 18,3 tys. t, a cielęcego 0,1 tys. t, tj. odpowiednio o 18,9% mniej i o 84,4% więcej niż rok wcześniej. Średnie ceny bydła były o 18,9% wyższe, a cieląt rzeźnych o 9,2% niższe niż w roku 2011. Za 1 kg żywca wołowego w skupie płacono średnio 6,58 zł, a żywca cielęcego – 7,97 zł.

Wykres 16. **Struktura skupu żywca rzeźnego** (w wadze żywej)

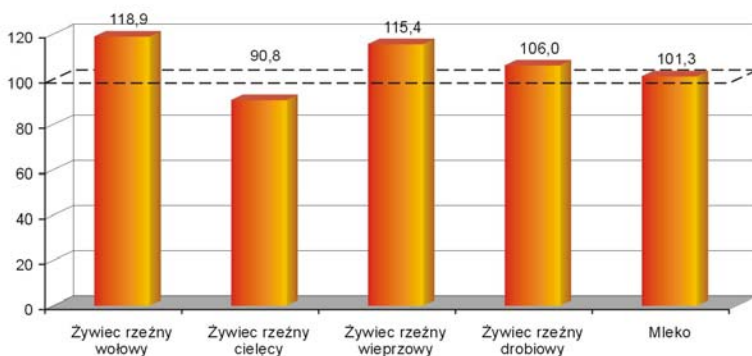

Skup **żywca wieprzowego** w 2012 r. wyniósł 44,9 tys. t i był wyższy od wielkości skupu uzyskanego w roku 2011 (wzrost o 6,0%). Średnia cena za 1 kg żywca wieprzowego osiągnęła poziom 5,35 zł za 1 kg i w porównaniu do średniej ceny z roku 2011 wzrosła o 15,4%.

W roku 2012 skupiono 46,7 tys. t **żywca drobiowego**, co oznacza wzrost o 11,6% w stosunku do roku poprzedniego. Z tego 44,2 tys. t stanowiły kurczaki.

Średnia cena drobiu ukształtowała się na poziomie 4,00 zł/kg i była wyższa o 6,0% od notowanej rok wcześniej. W skali roku wzrosły średnie ceny: kur o 25,3% - do 2,65 zł/kg, kureczaków o 4,1% - do 3,86 zł/kg, kaczek o 8,0% - do 5,27 zł/kg i gęsi o 11,5% - do 9,42 zł/kg. W tym samym okresie spadły ceny indyków o 3,5% - do 5,54 zł/kg.

Wykres 17. **Zmiany cen skupu głównych produktów pochodzenia zwierzęcego w 2012 r. 2011 = 100**

Skup **mleka** krowiego w 2012 r. wyniósł 166,7 mln l i był wyższy o 2,8% w porównaniu z wielkością skupu w 2011 r. Skup mleka z województwa świętokrzyskiego stanowił 1,7% skupu mleka w kraju.

Średnia cena skupu 1 litra mleka wyniosła 1,13 zł i w odniesieniu do 2011 r. zwiększyła się o 1,3%.

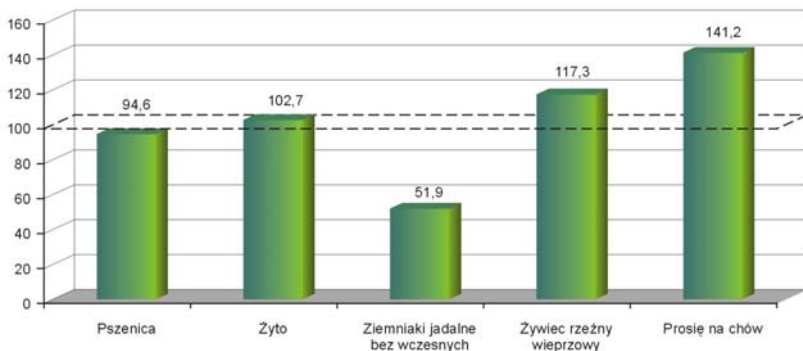
4.3. CENY TARGOWISKOWE

Przeciętne ceny większości zbóż (za wyjątkiem żyta) uzyskane w 2012 r. przez rolników na targowiskach były wyższe od notowanych w 2011 r. Za 1 dt **pszenicy** średnio płacono na targowiskach 85,94 zł, tj. o 5,4% więcej niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym cena **żyta** wzrosła w stosunku do poprzedniego roku

o 2,7% osiągając poziom 74,91 zł. W odniesieniu do 2011 r. zmniejszyły się ceny jęczmienia (o 2,5%) i owsa (o 5,3%).

Targowiskowa cena 1 dt **ziemniaków jadalnych** (bez wczesnych) wyniosła 49,63 zł i w porównaniu z 2011 r. spadła o 48,1%.

Wykres 18. **Zmiany cen targowiskowych głównych produktów rolnych w 2012 r. 2011 = 100**

W obrocie targowiskowym, podobnie jak w skupie w 2012 r., ceny **trzody chlewnej** były wyższe niż notowane rok wcześniej. Za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 5,44 zł, co oznacza wzrost o 17,3%.

Za **prosię na chów** w 2012 r. płacono na targowiskach średnio 172,77 zł, tj. o 41,2% więcej niż w 2011 r. Za **krowę dojną** płacono średnio 2562 zł, tj. o 3,7% więcej niż przed rokiem. **Cena jałówki 1-roczej** na targowiskach wyniosła średnio 1945 zł i była o 8,1% wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego poprawiła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Ukształtowała się ona na poziomie 7,1 (wobec 6,4 w 2011 r.), w kraju relacja wyniosła 6,7 (wobec 5,7 w 2011 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie również uległa zwiększeniu i wyniosła 6,6 w 2012 r. wobec 5,6 w 2011 r. (w kraju odpowiednio – 6,1 i 5,1).

TABL. 1. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według rodzaju użytków rolnych i użytkowników

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne										Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	użytki rolne w dobrej kulturze								pozo- stałe		
			razem	pod zasie- wami	grunty ugo- rowa- ne	uprawy trwałe		ogro- dy przy- do- mowe	łąki trwałe	pa- stwi- ska trwałe			
						razem	w tym sady						
W HEKTARACH													
OGÓLEM.....	591367	502597	489880	304912	32157	41201	39547	4100	95366	12144	12716	53398	35372
Sektor prywatny	589739	501034	488545	304021	32097	41191	39537	4100	95148	11989	12489	53378	35328
w tym gospodar- stwa indywidualne...	586246	497877	485428	301333	31964	41181	39533	4100	94987	11863	12448	53228	35141
Sektor publiczny	1627	1563	1335	891	60	10	10	-	219	155	228	20	44
2011=100													
OGÓLEM.....	94,7	94,0	98,9	93,1	135,0	115,6	114,8	176,0	99,3	122,5	32,1	104,8	90,8
Sektor prywatny	94,7	94,0	98,9	93,1	135,6	115,6	114,8	176,0	99,3	123,3	32,0	104,8	90,8
w tym gospodar- stwa indywidualne...	94,8	94,0	98,9	93,0	135,8	115,6	114,8	176,0	99,3	123,6	32,0	104,9	91,8
Sektor publiczny	80,0	79,8	90,0	99,4	36,6	90,9	90,9	x	98,2	82,4	47,9	76,9	89,8

a) Według siedziby użytkownika.

TABL. 2. Powierzchnia zasiewów wg grup ziemiopłodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zboża ^a	Strączkowe jadalne	Ziemniaki	Przemysłowe	Państwne	Pozostałe
------------------	--------	--------------------	--------------------	-----------	-------------	----------	-----------

W HEKTARACH

OGÓLEM2011	327561	244496	4421	20937	11364	25668	20675
2012	304912	229666	2806	19135	12485	24853	15967
Sektor prywatny	304021	229131	2794	19127	12401	24618	15951
w tym gospodarstwa indywidualne	301333	227276	2769	19127	11908	24330	15923
Sektor publiczny	891	535	12	8	84	235	16

W ODSETKACH

OGÓLEM2011	100,0	74,6	1,3	6,4	3,5	7,8	6,3
2012	100,0	75,3	0,9	6,3	4,1	8,2	5,2
Sektor prywatny	100,0	75,4	0,9	6,3	4,1	8,1	5,2
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	75,4	0,9	6,3	4,0	8,1	5,3
Sektor publiczny	100,0	60,1	1,4	0,9	9,4	26,4	1,8

a) Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne zbożowe mieszanki, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe.

TABL. 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/2011	2011/2012
W TONACH		
Nawozy mineralne (NPK).....	47882	47249
azotowe (N)	24648	28281
fosforowe (P ₂ O ₅).....	11176	9077
potasowe (K ₂ O)	12058	9890
Nawozy wapniowe (CaO).....	2246	3982
ROK POPRZEDNI = 100		
Nawozy mineralne (NPK).....	107,4	98,7
azotowe (N)	96,6	114,7
fosforowe (P ₂ O ₅).....	119,8	81,2
potasowe (K ₂ O)	123,9	82,0
Nawozy wapniowe (CaO).....	43,1	177,3
W KILOGRAMACH NA 1 HEKTAR UŻYTKÓW ROLNYCH		
Nawozy mineralne (NPK).....	89,5	94,1
azotowe (N)	46,1	56,3
fosforowe (P ₂ O ₅).....	20,9	18,1
potasowe (K ₂ O)	22,5	19,7
Nawozy wapniowe (CaO).....	4,2	7,9

TABL. 4. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych według form własności (w przeliczeniu na czysty składnik)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Nawozy mineralne				Nawozy wapniowe (CaO)
	ogółem (NPK)	azotowe (N)	fosforowe (P ₂ O ₅)	potasowe (K ₂ O)	
W TONACH					
OGÓLEM					
2010/2011	47882	24648	11176	12058	2246
2011/2012	47249	28281	9077	9890	3982
w tym:					
SEKTOR PRYWATNY					
2010/2011	47695	24562	11126	12007	2220
2011/2012	47099	28194	9044	9862	3930
Gospodarstwa indywidualne					
2010/2011	47229	24284	11035	11910	1773
2011/2012	46632	27905	8957	9770	3534
SEKTOR PUBLICZNY					
2010/2011	188	86	50	51	26
2011/2012	149	87	33	29	52
W KILOGRAMACH NA 1 HEKTAR UŻYTKÓW ROLNYCH					
OGÓLEM					
2010/2011	89,5	46,1	20,9	22,5	4,2
2011/2012	94,1	56,3	18,1	19,7	7,9
w tym:					
SEKTOR PRYWATNY					
2010/2011	89,5	46,1	20,9	22,5	4,2
2011/2012	94,1	56,3	18,1	19,7	7,8
Gospodarstwa indywidualne					
2010/2011	89,1	45,8	20,8	22,5	3,3
2011/2012	93,6	56,0	18,0	19,6	7,1
SEKTOR PUBLICZNY					
2010/2011	95,4	43,9	25,5	26,0	13,0
2011/2012	95,4	55,7	21,1	18,6	33,1

TABL. 5. **Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia		Plony		Zbiory	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	w ha		z 1 ha w dt		w dt	
ROLNICTWO OGÓŁEM						
Zboża ogółem ^a	244495	229685	28,7	29,1	7006220	6689147
Zboża podstawowe z mieszkami	237333	222899	28,4	28,8	6745750	6430157
Pszenica ogółem	69543	71206	31,3	31,4	2178409	2233796
pszemica ozima	58973	57558	31,9	32,0	1879191	1844057
pszemica jara	10570	13649	28,3	28,6	299218	389739
Żyto	21517	19816	22,7	22,9	488237	454035
Jęczmień ogółem	52294	54056	28,9	29,8	1513750	1612644
jęczmień ozimy	5711	6104	30,8	30,9	175775	188794
jęczmień jary	46583	47952	28,7	29,7	1337975	1423850
Owies	16137	13267	22,6	23,2	364542	307209
Pszemżyto ogółem	42111	36943	28,1	28,4	1184070	1048577
pszemżyto ozime	37280	32377	28,3	28,6	1055028	926908
pszemżyto jare	4831	4566	26,7	26,6	129042	121669
Mieszanki zbożowe ogółem	35730	27610	28,5	28,0	1016742	773896
mieszanki zbożowe ozime ..	3669	5477	27,2	26,9	99797	147532
mieszanki zbożowe jare	32061	22133	28,6	28,3	916945	626364
Gryka	920	762	10,6	10,4	9732	7959
Proso	2944	2732	21,8	22,2	64187	60672
Kukurydza na ziarno	3297	3293	56,6	57,8	186527	190359
Ziemniaki ^b	21524	20580	200	199	4313339	4101515
Oleiste ogółem	7370	9158	17,9	23,1	132182	211177
w tym rzepak i rzepik	5340	8330	20,4	24,2	108799	201795
Buraki cukrowe	4447	2913	655	584	2913809	1701780

a) Bez mieszanek zbożowo-strączkowych. b) Łącznie z ogrodami przydomowymi.

TABL. 5. **Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia		Plony		Zbiory	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	w ha		z 1 ha w dt		w dt	
SEKTOR PRYWATNY						
Zboża ogółem ^a	243909	229130	28,6	29,1	6977144	6667574
Zboża podstawowe z mieszkami	236805	222380	28,4	28,8	6723091	6409946
Pszenica ogółem	69264	71006	31,3	31,3	2165530	2225489
pszemica ozima	58737	57380	31,8	32,0	1868228	1836590
pszemica jara	10527	13626	28,2	28,5	297302	388899
Żyto	21512	19814	22,7	22,9	488138	453978
Jęczmień ogółem	52186	53905	28,9	29,8	1509618	1607513
jęczmień ozimy	5711	6104	30,8	30,9	175775	188794
jęczmień jary	46475	47801	28,7	29,7	1333843	1418719
Owies	16022	13142	22,5	23,0	359964	302051
Pszemżyto ogółem	42090	36904	28,1	28,4	1183099	1047058
pszemżyto ozime	37264	32354	28,3	28,6	1054245	926028
pszemżyto jare	4826	4550	26,7	26,6	128854	121030
Mieszanki zbożowe ogółem	35730	27609	28,5	28,0	1016742	773857
mieszanki zbożowe ozime ..	3669	5476	27,2	26,9	99797	147493
mieszanki zbożowe jare	32061	22133	28,6	28,3	916945	626364
Gryka	915	751	10,6	10,5	9699	7886
Proso	2940	2727	21,8	22,2	64121	60602
Kukurydza na ziarno	3247	3273	55,5	57,8	180209	189140
Ziemniaki ^b	21515	20572	200	199	4312188	4099950
Oleiste ogółem	7346	9088	17,9	23,0	131635	209252
w tym rzepak i rzepik	5319	8261	20,4	24,2	108279	199876
Buraki cukrowe	4432	2898	656	585	2905834	1694280

a) Bez mieszanek zbożowo-strączkowych. b) Łącznie z ogrodami przydomowymi.

TABL. 5. **Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia		Plony		Zbiory	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	w ha		z 1 ha w dt		w dt	

W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Zboża ogółem ^a	242095	227276	28,5	29,1	6908523	6604813
Zboża podstawowe z mieszkami	235116	220642	28,3	28,8	6656661	6348274
Pszenica ogółem	68678	70385	31,1	31,2	2134532	2199202
pszemica ozima	58180	56832	31,6	31,9	1838488	1812941
pszemica jara	10498	13553	28,2	28,5	296044	386261
Żyto	21409	19629	22,7	22,9	485984	449504
Jęczmień ogółem	51579	53288	28,8	29,8	1485712	1585635
jęczmień ozimy	5554	5936	30,5	31,0	169397	184016
jęczmień jary	46025	47352	28,6	29,6	1316315	1401619
Owies	15873	13029	22,5	23,0	357143	299667
Pszemżyto ogółem	41847	36714	28,1	28,4	1176548	1040920
pszemżyto ozime	37021	32164	28,3	28,6	1047694	919890
pszemżyto jare	4826	4550	26,7	26,6	128854	121030
Mieszanki zbożowe ogółem	35730	27597	28,5	28,0	1016742	773346
mieszanki zbożowe ozime ..	3669	5464	27,2	26,9	99797	146982
mieszanki zbożowe jare	32061	22133	28,6	28,3	916945	626364
Gryka	915	751	10,6	10,5	9699	7886
Proso	2815	2611	22,0	22,8	61930	59531
Kukurydza na ziarno	3247	3272	55,5	57,8	180209	189122
Ziemniaki ^b	21515	20572	200	199	4312188	4099950
Oleiste ogółem	6845	8609	17,3	22,8	118482	195868
w tym rzepak i rzepik	4844	7798	19,7	23,9	95289	186613
Buraki cukrowe	4399	2868	658	585	2892774	1677780

a) Bez mieszanek zbożowo-strączkowych. b) Łącznie z ogrodami przydomowymi.

TABL. 5. **Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia		Plony		Zbiory	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	w ha		z 1 ha w dt		w dt	
SEKTOR PUBLICZNY						
Zboża ogółem ^a	586	555	49,6	38,9	29076	21573
Zboża podstawowe z mieszkami	528	519	42,9	38,9	22659	20211
Pszenica ogółem	279	200	46,2	41,5	12879	8307
pszemica ozima	236	177	46,5	42,2	10963	7467
pszemica jara	43	23	44,6	36,5	1916	840
Żyto	5	2	19,8	28,5	99	57
Jęczmień ogółem	107	151	38,6	34,0	4132	5131
jęczmień ozimy	-	-	-	-	-	-
jęczmień jary	107	151	38,6	34,0	4132	5131
Owies	115	125	39,8	41,3	4578	5158
Pszemżyto ogółem	21	39	46,2	38,9	971	1519
pszemżyto ozime	16	23	48,9	38,3	783	880
pszemżyto jare	5	16	37,6	39,9	188	639
Mieszanki zbożowe ogółem	-	1	-	39,0	-	39
mieszanki zbożowe ozime	-	1	-	39,0	-	39
mieszanki zbożowe jare	-	-	-	-	-	-
Gryka	5	11	6,6	6,6	33	73
Proso	4	5	16,5	14,0	66	70
Kukurydza na ziarno	50	20	126,4	61,0	6318	1219
Ziemniaki ^b	9	8	128	196	1151	1565
Oleiste ogółem	24	70	22,8	27,5	547	1925
w tym rzepak i rzepik	21	69	24,8	27,8	520	1919
Buraki cukrowe	15	15	532	500	7975	7500

a) Bez mieszanek zbożowo-strączkowych. b) Łącznie z ogrodami przydomowymi.

TABL. 6. Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			I pokos		II pokos		III pokos	
	po- wierzchnia w ha	plon w dt z 1 ha	zbiór w dt	plon w dt z 1 ha	zbiór w dt	plon w dt z 1 ha	zbiór w dt	plon w dt z 1 ha	zbiór w dt
a – 2011									
b – 2012									
c – 2011 = 100									
	w przeliczeniu na siano								
OGÓLEM..... a	96004	50,3	4827913	25,8	2473948	16,7	1601416	7,8	752549
b	95366	52,2	4979007	26,0	2481885	17,0	1622111	9,2	875011
c	99,3	103,8	103,1	100,8	100,3	101,8	101,3	117,9	116,3
SEKTOR									
PRYWATNY	95147	52,3	4973882	26,0	2477963	17,0	1620915	9,2	875004
w tym gospodarstwa indywidualne	94987	52,3	4966748	26,1	2475015	17,0	1618029	9,2	873704
SEKTOR									
PUBLICZNY	219	23,4	5125	17,9	3922	5,5	1196	0,0	7

TABL. 7. **Produkcja warzyw gruntowych**^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		
	2011	2012	2011=100
Powierzchnia w ha			
OGÓLEM.....	13410	10882	81,1
Kapusta	1289	1063	82,4
Kalafiorzy.....	497	415	83,7
Cebula.....	1962	1444	73,6
Marchew jadalna	1865	1584	84,9
Buraki ćwikłowe.....	1313	1071	81,6
Ogórki.....	1990	1669	83,9
Pomidory	859	730	85,0
Warzywa pozostałe ^b	3635	2906	79,9
Plony z 1 ha w dt			
Kapusta	500	436	87,2
Kalafiorzy.....	205	185	90,2
Cebula.....	210	195	92,9
Marchew jadalna	383	387	101,0
Buraki ćwikłowe.....	377	370	98,1
Ogórki.....	191	189	99,0
Pomidory	270	265	98,1
Warzywa pozostałe ^b	149	149	100,0
Zbiory w dt			
OGÓLEM.....	3522115	2771337	78,7
Kapusta	645200	463238	71,8
Kalafiorzy.....	101835	76858	75,5
Cebula.....	411953	281678	68,4
Marchew jadalna	714365	612950	85,8
Buraki ćwikłowe.....	494988	396252	80,1
Ogórki.....	380089	315188	82,9
Pomidory	232022	193466	83,4
Warzywa pozostałe ^b	541663	431707	79,7

a) Łącznie z uprawą warzyw w ogrodach przydomowych. b) Pietruszki, pory, selery, rzodkiewka, salata, rabarbar, chrzan, szparagi, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka inne.

TABL. 8. **Produkcja owoców z drzew owocowych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		
	2011	2012	2011=100
	Powierzchnia w ha		
OGÓLEM.....	32060	36993	115,4
Jabłonie.....	18908	23538	124,5
Grusze.....	820	825	100,6
Śliwy.....	3494	3545	101,5
Wiśnie.....	5458	5498	100,7
Czereśnie.....	1275	1294	101,5
Pozostałe ^a	2105	2293	109,0
w tym orzechy włoskie.....	446	515	115,4
	Plony z 1 ha w dt		
Jabłonie.....	144,0	128,9	89,5
Grusze.....	37,0	31,4	84,9
Śliwy.....	34,9	23,8	68,2
Wiśnie.....	42,8	36,7	85,7
Czereśnie.....	43,6	28,7	65,8
Pozostałe ^a	28,1	18,5	65,8
w tym orzechy włoskie.....	22,7	20,5	90,3
	Zbiory w dt		
OGÓLEM.....	3222558	3425128	106,3
Jabłonie.....	2721958	3033231	111,4
Grusze.....	30374	25937	85,4
Śliwy.....	121803	84536	69,4
Wiśnie.....	233551	201861	86,4
Czereśnie.....	55653	37103	66,7
Pozostałe ^a	59219	42460	71,7
w tym orzechy włoskie.....	10122	10560	104,3

a) brzoskwinie, morele, orzechy włoskie

TABL. 9. **Produkcja owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		
	2011	2012	2011=100
Powierzchnia w ha			
Truskawki ^a	3300	3703	112,2
Maliny ^b	392	422	107,6
Porzeczki	2313	2423	104,8
Agrest.....	160	161	100,9
Pozostałe ^c	712	878	123,3
Plony z 1 ha w dt			
Truskawki ^a	28,5	19,4	68,1
Maliny ^b	16,1	16,5	102,5
Porzeczki	20,3	18,0	88,7
Agrest.....	24,9	28,8	115,7
Pozostałe ^c	21,2	20,7	97,6
Zbiory w dt			
OGÓLEM.....	166350	145248	87,3
Truskawki ^a	94043	71998	76,6
Maliny ^b	6311	6963	110,3
Porzeczki	46909	43489	92,7
Agrest.....	3984	4656	116,9
Pozostałe ^c	15103	18142	120,1

a) Łącznie z uprawą truskawek w ogrodach przydomowych. b) Łącznie z jeżyną bezkońcową.

c) Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

TABL. 10. Zwierzęta gospodarskie według użytkowników

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny			
			razem	w tym		
				gospodarstwa indywidualne	spółdzielnie produkcji rolniczej	
W SZTUKACH – stan w grudniu						
Bydło	2011	164980	673	164307	164123	-
	2012	163033	673	162360	162205	-
Cielęta w wieku poniżej 1 roku.....	2011	42128	148	41980	41936	-
	2012	46707	79	46628	46614	-
Młode bydło w wieku 1-2 lat	2011	40312	161	40151	40082	-
	2012	38992	154	38838	38822	-
Bydło w wieku 2 lat i więcej.....	2011	82540	364	82176	82105	-
	2012	77334	440	76894	76769	-
w tym krowy	2011	74385	349	74036	73965	-
	2012	70151	346	69805	69710	-
w tym dojne (mleczne)	2011	72800	349	72451	72380	-
	2012	67481	346	67135	67040	-
Owce.....	2011	2608	15	2593	2593	-
	2012	2274	22	2252	2252	-
w tym maciorki 1-roczone i starsze..	2011	1447	5	1442	1442	-
	2012	1086	11	1075	1075	-
Trzoda chlewna ^a.....	2011	299380	69	299311	292998	6165
	2012	221417	109	221308	214663	6469
Prosięta o wadze do 20 kg.....	2011	88640	19	88621	86942	1639
	2012	68615	-	68615	66351	2217
Warchlaki o wadze od 20 do 50 kg...	2011	74695	-	74695	72968	1699
	2012	55940	70	55870	54312	1522
Trzoda chlewna na ubój	2011	102527	41	102486	99989	2436
	2012	68255	30	68225	65819	2335
Trzoda chlewna na chów	2011	33518	9	33509	33099	391
	2012	28607	9	28598	28181	395
w tym lochy	2011	32946	9	32937	32532	387
	2012	27980	9	27971	27558	392
prośne.....	2011	19086	5	19081	18765	306
	2012	18536	1	18535	18245	278

a) Stan w końcu listopada.

TABL. 10. Zwierzęta gospodarskie według użytkowników (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny			
			razem	w tym		
				gospodarstwa indywidualne	spółdzielnie produkcji rolniczej	
ANALOGICZNY OKRES POPRZEDNIEGO ROKU = 100 – stan w grudniu						
Bydło	2011	99,7	95,9	99,7	99,7	-
	2012	98,8	100,0	98,8	98,8	-
Cielęta w wieku poniżej 1 roku.....	2011	98,2	84,1	98,3	98,3	-
	2012	110,9	53,4	111,1	111,2	-
Młode bydło w wieku 1-2 lat	2011	125,0	117,5	125,0	125,0	-
	2012	96,7	95,7	96,7	96,9	-
Bydło w wieku 2 lat i więcej.....	2011	91,3	93,6	91,3	91,4	-
	2012	93,7	120,9	93,6	93,5	-
w tym krowy.....	2011	90,7	91,8	90,7	90,7	-
	2012	94,3	99,1	94,3	94,2	-
w tym dojne (mleczne)	2011	89,6	91,8	89,6	89,6	-
	2012	92,7	99,1	92,7	92,6	-
Owce.....	2011	82,2	150,0	82,0	82,0	-
	2012	87,2	146,7	86,8	86,8	-
w tym maciorki 1-roczone i starsze..	2011	97,6	55,6	97,9	97,9	-
	2012	75,1	220,0	74,5	74,5	-
Trzoda chlewna ^a.....	2011	78,1	97,2	78,1	78,0	82,5
	2012	74,0	158,0	73,9	73,3	104,9
Prosięta o wadze do 20 kg.....	2011	73,0	x	73,0	72,9	80,6
	2012	77,4	x	77,4	76,3	135,3
Warchlaki o wadze od 20 do 50 kg...	2011	78,9	x	78,9	78,3	112,0
	2012	74,9	x	74,8	74,4	89,6
Trzoda chlewna na ubój	2011	80,9	170,8	80,9	81,2	68,9
	2012	66,6	73,2	66,6	65,8	95,9
Trzoda chlewna na chów	2011	82,4	69,2	82,4	82,2	101,6
	2012	85,3	100,0	85,3	85,1	101,0
w tym lochy	2011	82,4	69,2	82,4	82,2	101,8
	2012	84,9	100,0	84,9	84,7	101,3
prośne.....	2011	88,7	-	88,6	88,4	110,1
	2012	97,1	20,0	97,1	97,2	90,8

a) Stan w końcu listopada.

TABL. 11. Skup ważniejszych produktów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	ogółem		2011=100
		2011	2012	
Zboża	t	59145	94135	159,2
pszenica.....	t	36081	50552	140,1
żyto.....	t	857	622	72,6
jęczmień.....	t	8520	18630	218,7
owies i mieszanki zbożowe	t	446	1162	260,5
pszenżyto	t	2421	3837	158,5
gryka	t	-	15	x
proso.....	t	130	213	163,8
kukurydza.....	t	10690	19104	178,7
Strączkowe jadalne konsumpcyjne	t	1608	2019	125,6
groch	t	838	1211	144,5
fasola.....	t	770	808	104,9
Ziemniaki.....	t	3249	5919	182,2
Buraki cukrowe	t	257866	169259	65,6
Oleiste.....	t	8109	13677	168,7
w tym:				
rzepak i rzepak przemysłowy	t	8039	13548	168,5
mak.....	t	38	73	192,1
gorczyca.....	t	13	37	284,6
Tytoń.....	t	1966	3046	154,9
Chmiel	t	1	-	x
Zioła.....	t	551	1006	182,6
Warzywa.....	t	41716	29466	70,6
w tym:				
kapusta	t	3848	4089	106,3
cebula.....	t	3582	2640	73,7
marchew.....	t	11449	7832	68,4
buraki.....	t	2285	1119	49,0
ogórki.....	t	7362	3827	52,0
pomidory.....	t	1996	1205	60,4
kalafiorzy.....	t	2196	2128	96,9

TABL. 11. Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	ogółem		2011=100
		2011	2012	
Owoce.....	t	155782	243755	156,5
w tym:				
jabłka.....	t	118693	211573	178,3
gruszki.....	t	223	423	189,7
śliwki.....	t	2819	1288	45,7
brzoskwinie.....	t	58	1	1,7
wiśnie.....	t	18069	16420	90,9
czereśnie.....	t	400	61	15,3
truskawki.....	t	8539	7864	92,1
maliny.....	t	629	697	110,8
porzeczki.....	t	4481	4408	98,4
agrest.....	t	198	92	46,5
orzechy włoski i laskowe.....	t	166	85	51,2
Pieczarki.....	t	196	198	101,0
Żywiec.....	t	108538	112049	103,2
bydło.....		22588	18326	81,1
cielęta.....	t	77	142	184,4
trzoda chlewna.....	t	42339	44875	106,0
owce.....	t	-	-	-
konie.....	t	1650	1969	119,3
drób.....	t	41884	46737	111,6
w tym:				
kury.....	t	828	628	75,8
kuczaki.....	t	40070	44172	110,2
kaczki.....	t	79	342	4,3-krotnie
gęsi.....	t	762	1034	135,7
indyki.....	t	145	561	3,9-krotnie
Mleko krowie.....	tys. l	162225	166718	102,8
Jaja kurze konsumpcyjne.....	tys. szt.	28	438	15,6-krotnie
Miód.....	kg	11141	168291	15,1-krotnie
Wosk.....	kg	4395	2753	62,6

TABL. 12. Ceny skupu ważniejszych produktów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	2011	2012	2011=100
		w złotych		
Zboża				
pszenica.....	dt	80,29	86,05	107,2
żyto.....	dt	70,42	69,56	98,8
jęczmień.....	dt	74,41	78,21	105,1
owies i mieszanki zbożowe.....	dt	64,32	65,50	101,8
pszenżyto.....	dt	73,63	77,63	105,4
gryka.....	dt	-	178,33	x
proso.....	dt	124,83	106,70	85,5
kukurydza.....	dt	72,56	81,16	111,9
Strączkowe jadalne konsumpcyjne				
groch.....	kg	1,06	1,12	105,7
fasola.....	kg	3,92	4,23	107,9
Ziemniaki.....	dt	59,13	25,68	43,4
Buraki cukrowe.....	dt	14,76	11,96	81,0
Oleiste				
w tym:				
rzepak i rzepik przemysłowy.....	dt	181,15	199,53	110,1
mak.....	kg	5,52	7,43	134,6
gorczyca.....	kg	1,78	1,72	96,6
Tytoń.....	dt	681,00	605,73	88,9
Chmiel.....	dt	1382,00	-	x
Zioła.....	dt	570,45	398,13	69,8
Warzywa				
kapusta.....	kg	0,81	0,47	58,0
cebula.....	kg	0,81	0,52	64,2
marchew.....	kg	0,51	0,40	78,4
buraki.....	kg	0,83	0,53	63,9
ogórki.....	kg	0,91	1,29	141,8
pomidory.....	kg	1,31	0,82	62,6
kalafiori.....	kg	0,92	0,92	100,0

TABL. 12. Ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	2011	2012	2011=100
		w złotych		
Owoce				
jabłka.....	kg	0,66	0,58	87,2
gruszki.....	kg	1,55	2,21	142,6
śliwki.....	kg	1,19	1,48	124,9
brzoskwinie.....	kg	1,67	2,44	146,0
wiśnie.....	kg	2,26	3,32	147,0
czereśnie.....	kg	2,11	4,19	198,5
truskawki.....	kg	4,11	4,84	117,9
maliny.....	kg	3,14	3,05	97,0
porzeczki.....	kg	3,70	1,80	48,8
agrest.....	kg	3,51	3,43	97,6
orzechy włoski i laskowe.....	kg	7,06	11,61	164,4
Pieczarki.....	kg	4,38	4,94	112,9
Żywiec				
bydło.....	kg	5,53	6,58	118,9
cielęta.....	kg	8,78	7,97	90,8
trzoda chlewna.....	kg	4,64	5,35	115,4
owce.....	kg	-	-	-
konie.....	kg	6,82	8,10	118,8
drób.....	kg	3,77	4,00	106,0
w tym:				
kury.....	kg	2,12	2,65	125,3
kurczaki.....	kg	3,71	3,86	104,1
kaczki.....	kg	4,87	5,27	108,0
gęsi.....	kg	8,45	9,42	111,5
indyki.....	kg	5,75	5,54	96,5
Mleko krowie.....	hl	111,04	112,50	101,3
Jaja kurze konsumpcyjne.....	szt.	0,34	0,17	50,0
Miód.....	kg	12,16	8,36	68,8
Wosk.....	kg	10,21	18,48	181,0

TABL. 13. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskane przez rolników na targowiskach

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	2011	2012	2011=100
		w złotych		
Pszenica	dt	90,86	85,94	94,6
Żyto	dt	72,95	74,91	102,7
Jęczmień.....	dt	82,82	80,73	97,5
Owies	dt	72,68	68,85	94,7
Ziemiaki	dt	95,55	49,63	51,9
Trzoda chlewna.....	kg	4,64	5,44	117,3
Krowa dojna.....	szt.	2469,87	2561,87	103,7
Jałówka 1 roczna.....	szt.	1799,44	1944,73	108,1
Prosię na chów.....	szt.	122,36	172,77	141,2

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło.
Zero:	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	-	tysiąc
mln	-	milion
zł	-	złoty
kg	-	kilogram
dt	-	decytona
t	-	tona
szt.	-	sztuka
l	-	litr
r.	-	rok
ha	-	hektar
°C	-	stopień Celsjusza
p. proc.	-	punkt procentowy
itp.	-	i tym podobne
np.	-	na przykład
tj.	-	to jest
cd.	-	ciąg dalszy
dok.	-	dokończenie
Dz. U.	-	Dziennik Ustaw
tabl.	-	tablica

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.